ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ।

ಬಾಲಾವತಾರ

ಪಣಾಮ

[ಕ]

ಸಬ್ಬಂ ನಿರುತ್ತಿಪಥಪಾರಗತಂ ಸಬುದ್ಧಂ,
ಬುದ್ಧಂ ತಿಲೋಕತಿಲಕಂ ಹತಪಾಪಧಮ್ಮಂ।
ಧಮ್ಮಂ ವಿಮುತ್ತಿಸುಖದಂ ವಿಹತಾಘಸಂಘಂ,
ಸಂಘಂ ಚ ನಿಚ್ಚಮಭಿವನ್ದಿಯ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಂ॥

[ಖ]

ವುದ್ಧಿಪ್ಪತ್ತೋಸ್ಮಿ ಮುದ್ಧೋ ಮಮ ವರಗರವೋ ಸೀಲಪಞ್ಞಾದಿಸೋಭೇ,
ಚನ್ದಾದಿಚ್ಚೇವ ಸುದ್ಧೇ ವರಜಿನರಪಿತೇ ಸಾಸನಾಬ್ಭೇ ಪತೀತೇ।
ನಿಸ್ಸಾಯೇವಾ ತಿಪೇಮಾ ಪಣಮಿಯ ಸಿರಸಾ ನಿಚ್ಚಮೇಸಂ ಸರಿತ್ವಾ,
ಪಾದಮ್ಭೋಜೇ ಗುಣಗ್ಗೇ ಹತದುರಿತಮಲೋ ಆನುಭಾವೇನ ತಸ್ಸಾ॥

[ಗ]

ಪೋರಾಣ ಸೀಹಳ ಪದತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯಞ್ಚ,
ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಮಾಗಧನಿರುತ್ತಿನಯಂ ಪಸತ್ಥಂ।
ಅಞ್ಞಞ್ಚ ನೇಕವಿಧ ಸಕ್ಕತ ಸದ್ದಸತ್ಥಂ,
ಪಾರಮ್ಪರಾಭತ ಮತಞ್ಚ ನಿಸಮ್ಮ ಸಮ್ಮಾ॥

[ಘ]

ಬಾಲಾವತಾರ ವರಮಾಗಧ ಸದ್ದಸತ್ಥೇ,
ದುಬ್ಬೋಧ ನೇಕಪದಅತ್ಥ ವಿನಿಚ್ಛಯೇನ।
ಅತ್ಥಾಯ ಆಧುನಿಕ ಬಾಲಪರಮ್ಪರಾಯ,
ಬಾಲಾವತಾರ ವರಗಣ್ಠಿಪದಂ ಕರಿಸ್ಸಂ॥

[ಙ]

ನಿಚ್ಚಂ ಯೇ ಮೇತ್ಥ ಬಾಲಾ ವರಹದಯಯುತಾ ಸುಟ್ಠು ನಿಕ್ಖಿತ್ತನೇತ್ತಾ,
ಪುಣ್ಣೇ ನಾನಾನಯಾನಂ ಸುರತರುಸದಿಸೇ ಧೀರಪಾಸಂಸಿಯೇ ವೇ।
ಗಮ್ಭೀರಂ ದುತ್ತರಂ ತೇ ಜಿನವಚನುದಧಿಂ ತಿಣ್ಣಥಾಮಾ ಭವೇಯ್ಯುಂ,

ಲದ್ಧೋಪಾಯಾ ಚ ಚನ್ದಂ ತದಿತರಪಚುರಂ ಸಕ್ಕತಂ ಸೋತುಕಾಮಾ॥

[ಚ]

ಗನ್ಥನಿಪ್ಫತ್ತಿಯಾ ಸೇಸ - ದುಕ್ಕರತ್ತಂ ಯಥಾವತೋ।
ಜಾನನ್ತಿ ಕುಸಲಾ ಧೀರಾ, ನೇಕಸತ್ಥನ್ತರಾದಿಸು।
ಗನ್ಥೇಸು ಗುಣದೋಸಮ್ಪಿ, ತೇಯೇವ ವಿದುರಾ ಸದಾ॥

[ಛ]

ತಸ್ಮಾ ಏತ್ಥ ಪಮಾದಾದಿ - ದೋಸಲೇಸೋ ಭವೇ ಯದಿ।
ಪೋರಾಣಾಚೇರಲದ್ಧೀಹಿ, ವಿಲೋಮಂ ವಾ ಭವೇಯ್ಯ ಚೇ॥

[ಜ]

ಗನ್ಥನ್ತರಂ ವಿಗಾಹೇತ್ವಾ, ವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ।
ಯುತ್ತಿಮೇವ ಚ ಗಣ್ಹನ್ತು, ಹುತ್ವಾ ವೀಮಂಸಬುದ್ಧಿಕಾತಿ॥

ಪಣಾಮ

೧. ಬುದ್ಧಂ ತಿಧಾ ಭಿವನ್ದಿತ್ವಾ, ಬುದ್ಧಮ್ಬುಜ ವಿಲೋಚನಂ।

ಬಾಲಾವತಾರಂ ಭಾಸಿಸ್ಸಂ, ಬಾಲಾನಂ ಬುದ್ಧಿವುದ್ಧಿಯಾ॥

೧. ಸನ್ಧಿ ಕಣ್ಡ

ಸಞ್ಞಾ

೧. ಅಕ್ಖರಾಪಾದಯೋ ಏಕಚತ್ತಾಲೀಸಂ।

ಅಕ್ಖರಾಪಿ ಅಕಾರಾದಯೋ ಏಕಚತ್ತಾಲೀಸಂ ಸುತ್ತನ್ತೋಪಕಾರಾ। ತಂ ಯಥಾ-ಅ ಆ-ಇ ಈ-ಉ ಊ-ಏ ಓ, ಕ ಖ ಗ ಘ ಙ, ಚ ಛ ಜ ಝ ಞ, ಟ ಠ ಡ ಢ ಣ, ತ ಥ ದ ಧ ನ, ಪ ಫ ಬ ಭ ಮ, ಯ ರ ಲ ವ ಸ ಹ ಳ ಅಂ-ಇತಿ।

೨. ತತ್ಥೋದನ್ತಾಸರಾ ಅಟ್ಠ।

ತತ್ಥ ಅಕ್ಖರೇಸು ಓಕಾರನ್ತಾ ಅಟ್ಠ ಸರಾ ನಾಮ। ತತ್ಥೇತಿ ವತ್ತತೇ।

೪. ಲಹುಮತ್ತಾ ತಯೋ ರಸ್ಸಾ।

ತತ್ಥ ಸರೇಸು ಲಹುಮತ್ತಾ ಅ, ಇ, ಉ ಇತಿ ತಯೋ ರಸ್ಸಾ।

೫. ಅಞ್ಞೇ ದೀಘಾ।

ತತ್ಥ ಸರೇಸು ರಸ್ಸೇಹಞ್ಞೇ ದೀಘಾ।

ಸಂಯೋಗತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಏಓ ರಸ್ಸಾ ಇವೋಚ್ಚನ್ತೇ, ಅನನ್ತರಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಾ ಸಂಯೋಗೋ। ಏತ್ಥ, ಸೇಯ್ಯೋ, ಓಟ್ಠೋ, ಸೋತ್ಥಿ।

೬. ಸೇಸಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಾ।

ಸರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸೇಸಾ ಕಾದಯೋ ನಿಗ್ಗಹೀತನ್ತಾ ಬ್ಯಞ್ಜನಾ।

೭. ವಗ್ಗಾ ಪಞ್ಚಪಞ್ಚಸೋ ಮನ್ತಾ।

ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಂ ಕಾದಯೋ ಮಕಾರನ್ತಾ ಪಞ್ಚಪಞ್ಚಸೋ ಅಕ್ಖರವನ್ತೋ ವಗ್ಗಾ।

೮. ವಗ್ಗಾನಂ ಪಠಮದುತಿಯಾ ಸೋ ಚಾಘೋಸೋ। ಅನ್ತಾಞ್ಞೇ ಘೋಸಾ। ಘೋಸಾಘೋಸಸಞ್ಞಾ ಚ "ಪರಸಮಞ್ಞಾ ಪಯೋಗೇ"ತಿ ಸಙ್ಗಹೀತಾ। ಏವಂ ಲಿಙ್ಗ, ಸಬ್ಬನಾಮ, ಪದ, ಉಪಸಗ್ಗ, ನಿಪಾತ, ತದ್ಧಿತ, ಆಖ್ಯಾತ, ಕಮ್ಮಪ್ಪವಚನೀಯಾದಿಸಞ್ಞಾ ಚ।

೯. ಅಂಇತಿ ನಿಗ್ಗಹೀತಂ।

ಅಂಇತಿ ಅಕಾರತೋ ಪರಂ ಯೋ ಬಿನ್ದು ಸೂಯತೇ, **ತಂ ನಿಗ್ಗಹೀ**ತಂ ನಾಮ।

ಬಿನ್ದು ಚೂಳಾಮಣಾಕಾರೋ, ನಿಗ್ಗಹೀತನ್ತಿ ವುಚ್ಚತೇ।

ಕೇವಲಸ್ಸಾ ಪ್ಪಯೋಗತ್ತಾ, ಅಕಾರೋ ಸನ್ನಿಧೀಯತೇ।

೧೦. ಅ, ಕವಗ್ಗ, ಹಾ ಕಣ್ಠಜಾ, ಇ, ಚವಗ್ಗ, ಯಾ ತಾಲುಜಾ, ಉ, ಪವಗ್ಗಾ ಓಟ್ಠಜಾ, ಟವಗ್ಗ, ರ, ಳಾ ಮುದ್ಧಜಾ, ತವಗ್ಗ, ಲ, ಸಾ ದನ್ತಜಾ, ಏ ಕಣ್ಠತಾಲುಜೋ, ಓ ಕಣ್ಠೋಟ್ಠಜೋ, ವೋ ದನ್ತೋಟ್ಠಜೋ।

ಸಞ್ಞಾ॥

ಸರಸನ್ಧಿ

೧೧. ಲೋಕ ಅಗ್ಗೋಇತ್ಯಸ್ಮಿಂ - "ಪುಬ್ಬಮಧೋಠಿತ ಮಸ್ಸರಂ ಸರೇನ ವಿಯೋಜಯೇ"ತಿ ಪುಬ್ಬಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಸರತೋ ಪುಥಕ್ಕಾತಬ್ಬಂ।

ಸರಾ ಸರೇ ಲೋಪಂ।

ಅನನ್ತರೇ ಸರೇ ಪರೇ ಸರಾ ಲೋಪಂ ಪಪ್ಪೋನ್ತಿ।

"ನರೇ ಪರಂ ಯುತ್ತೇ"ತಿ ಅಸ್ಸರೋ ಬ್ಯಞ್ಜನೋ ಪರಕ್ಖರಂ ನೇತಬ್ಬೋ ಲೋಕಗ್ಗೋ।

ಸರೇತ್ಯಸ್ಮಿಂ ಓಪಸಿಲೇಸಿಕೋ ಕಾಸಸತ್ತಮೀ, ತತೋ ವಣ್ಣಕಾಲಬ್ಯವಧಾನೇ ಕಾರಿಯಂ ನ ಹೋತಿ। ಯಥಾ-ಮಂ ಅಹಾಸೀತಿ, "ಪಮಾದಮನುಯುಞ್ಜನ್ತೀ"ತ್ಯಾದಿಗಾಥಾಯಂ 'ಜನಾ ಅಪ್ಪಮಾದ'ನ್ತಿ ಚ। ಏವಂ ಸಬ್ಬಸನ್ಧೀಸು।

ಅನನ್ತರಂ ಪರಸ್ಸ ಸರಸ್ಸ ಲೋಪಂ ವಕ್ಖತಿ, ತಸ್ಮಾನೇನ ಪುಬ್ಬಸ್ಸ ಲೋಪೋ ಞಾಯತಿ, ತೇನೇವ ಸತ್ತಮೀನಿದ್ದಿಟ್ಠಸ್ಸ ಪರತಾಪಿ ಗಮ್ಯತೇ।

೧೨. ಸರೇತ್ಯಧಿಕಾರೋ। ಪನ ಇಮೇ ಪನ ಇಮೇತೀಹ-ಸರಾ ಲೋಪಂ ಇತ್ವೇವ।

ವಾ ಪರೋ ಅಸರೂಪೋ।

ಅಸಮಾನರೂಪಾಸರಮ್ಹಾ ಪರೋ ಸರೋ ವಾ ಲುಪ್ಯತೇ, ಪನಮೇ, ಪನಿಮೇ।

೧೩. ಬನ್ಧುಸ್ಸ ಇವ, ನ ಉಪೇತೀತೀಧ -

ಕ್ವಚಾಸವಣ್ಣಂ ಲುತ್ತೇ।

ಸರೇ ಲುತ್ತೇ ಪರಸರಸ್ಸ ಕ್ವಚಿ ಅಸವಣ್ಣೋ ಹೋತೀತಿ ಇ ಉ ಇಚ್ಚೇತೇಸಂ ಠಾನಾಸನ್ನಾ ಏ ಓ। ಬನ್ಧುಸ್ಸೇವ। ನೋಪೇತಿ।

೧೪. ತತ್ರ ಅಯಂ, ಯಾನಿ ಇಧ, ಬಹು ಉಪಕಾರಂ, ಸದ್ಧಾ ಇಧ, ತಥಾ ಉಪಮನ್ತ್ಯೇತಸ್ಮಿಂ -

ದೀಘಂ।

ಸರೇ ಲುತ್ತೇ ಪರೋ ಸರೋ ಕ್ವಚಿ ಠಾನಾಸನ್ನಂ ದೀಘಂ ಯಾತಿ। ತತ್ರಾಯಂ, ಯಾನೀಧ, ಬಹೂಪಕಾರಂ, ಸದ್ಧೀಧ, ತಥೂಪಮಂ।

೧೫. ಕಿಂಸು ಇಧೇತ್ಯತ್ರ -

ಪುಬ್ಬೋ ಚ।

ಸರೇ ಉತ್ತೇ ಪುಬ್ಬೋ ಚ ಕ್ವಚಿ ದೀಘಂ ಯಾತಿ। ಕಿಂ ಸೂಧ।

೧೬. ತೇ ಅಜ್ಜ, ತೇ ಅಹಂತೇತ್ಥ -

ಯಮೇದನ್ತಸ್ಸಾದೇಸೋ।

ಸರೇ ಪರೇ ಅನ್ತಸ್ಸ ಏಕಾರಸ್ಸ ಕ್ವಚಿ ಯೋ ಆದೇಸೋ ಹೋತಿ, ತ್ಯಜ್ಜ, "ದೀಘ"ನ್ತಿ ಬ್ಯಞ್ಜನೇ ಪರೇ ಕ್ವಚಿ ದೀಘೋ, ತ್ಯಾಹಂ।

ಕ್ವಚೀತಿ ಕಿಂ। ನೇತ್ಥ।

೧೭. ಸೋ ಅಸ್ಸ, ಅನು ಏತಿತ್ಯೇತ್ಥ -

ವಮೋದುದನ್ತಾನಂ।

ಸರೇ ಪರೇ ಅನ್ತೋ ಕಾರುಕಾರಾನಂ ಕ್ವಚಿ ವೋ ಆದೇಸೋ ಹೋತಿ। ಸ್ವಸ್ಸ, ಅನ್ವೇತಿ।

ಕ್ವಚೀತಿ ಕಿಂ। ತಯಸ್ಸು, ಸಮೇತಾಯಸ್ಮಾ।

೧೮. ಇಧ ಅಹಂ ತೀಧ -

ದೋ ಧಸ್ಸ ಚ।

ಸರೇ ಪರೇ ಧಸ್ಸ ಕ್ವಚಿ ದೋ ಹೋತಿ। ದೀಘೇ - ಇದಾಹಂ। ಕ್ವಚೀತಿ ಕಿಂ। ಇಧೇವ। ಚಕಾರೇನ ಬ್ಯಞ್ಜನೇಪಿ, ಇಧ ಭಿಕ್ಖವೇ।

೧೯. ಪತಿ ಅನ್ತುಂ, ವುತ್ತಿ ಅಸ್ಸೇತೀಹ -

ಇವಣ್ಣೋ ಯನ್ನವಾ।

ಸರೇ ಪರೇ ಇವಣ್ಣಸ್ಸ ಯೋ ನವಾ ಹೋತಿ। ಕತ ಯಕಾರಸ್ಸ ತಿಸ್ಸ "ಸಬ್ಬೋ ಚನ್ತೀ"ತಿ ಕ್ವಚಿ ಚಾದೇಸೇ "ಪರದ್ವೇಭಾವೋ ಠಾನೇ"ತಿ ಸರತೋ ಪರಬ್ಯಞ್ಜನಸ್ಸ ಠಾನಾಸನ್ನವಸಾ ದ್ವಿತ್ತಂ। ಪಚ್ಚನ್ತುಂ, ವುತ್ಯಸ್ಸ।

ನವಾತಿ ಕಿಂ। ಪಟಗ್ಗಿ,

ಏತ್ಥ "ಕ್ವಚಿ ಪಟಿ ಪತಿಸ್ಸೇ"ತಿ ಪತಿಸ್ಸ ಪಟಿ, ವಣ್ಣಗ್ಗಹಣಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ರಸ್ಸದೀಘ ಸಙ್ಗಹಣತ್ಥಂ।

೨೦. ಯಥಾ ಏವೇತೀಹ -

ಏವಾದಿಸ್ಸ ರಿ ಪುಬ್ಬೋ ಚ ರಸ್ಸೋ।

ಸರತೋ ಪರಸ್ಸ ಏವಸ್ಸಾದಿಏಕಾರೋ ರಿತ್ತಂ ನವಾ ಯಾತಿ। ಪುಬ್ಬೋ ಚ ಠಾನಾಸನ್ನಂ ರಸ್ಸಂ। ಯಥರಿವ। ಯಥೇವ।

೧೧. ನ ಇಮಸ್ಸ, ತಿ ಅಙ್ಗಿಕಂ, ಲಹು ಏಸ್ಸತಿ, ಅತ್ಥ ಅತ್ಥಂ, ಇತೋ ಆಯತಿ, ತಸ್ಮಾ ಇಹ, ಸಬ್ಭಿ ಏವ, ಛ ಅಭಿಞ್ಞಾ, ಪುಥ ಏವ, ಪಾ ಏವತೀಹ ವಾ ತ್ವೇವ -

ಯ ವ ಮ ದ ನ ತ ರ ಳಾ ಚಾಗಮಾ।

ಸರೇ ಪರೇ ಯಾದಯೋ ಆಗಮಾ ವಾ ಹೋನ್ತಿ, ಚಕಾರೇನ ಗೋ ಚ। ನಯಿಮಸ್ಸ, ತಿವಙ್ಗಿಕಂ, ಲಹುಮೇಸ್ಸತಿ, ಅತ್ತದತ್ಥಂ, ಇತೋನಾಯತಿ, ತಸ್ಮಾತಿಹ, ಸಬ್ಭಿರೇವ, ಛಳಭಿಞಾ, ಪುಥಗೇವ, "ರಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಬ್ಯಞ್ಜನೇ ಪರೇ ಕ್ವಚಿ ರಸ್ಸೋ। ಪಗೇವ।

ವಾತಿ ಕಿಂ। ಛ ಅಭಿಞ್ಞಾ, ಪುಥ ಏವ, ಪಾ ಏವ।

ಏತ್ಥ "ಸರೇ ಕ್ವಚೀ"ತಿ ಸರಾನಂ ಪಕತಿ ಹೋತಿ, ಸಸ್ಸರೂಪಮೇವ, ನ ವಿಕಾರೋತ್ಯತ್ಥೋ।

೧೨. ಅಭಿ ಉಗ್ಗತೋತ್ಯತ್ರ -

"ಅಬ್ಭೋ ಅಭೀ"ತಿ ಅಭಿಸ್ಸ ಅಬ್ಭೋ। ಅಬ್ಭುಗ್ಗತೋ।

ಸರಸನ್ಧಿ॥

ಬ್ಯಞ್ಜನಸನ್ಧಿ

೧೩. ಬ್ಯಞ್ಜನೇತ್ಯಧಿಕಾರೋ। ಕ್ವಚೀತ್ವೇವ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು, ಕಚ್ಚಿ ನು ತ್ವಂ, ಜಾನೇಮ ತನ್ತೀಹ -

ಲೋಪಞ್ಚ ತತ್ರಾಕಾರೋ।

ಬ್ಯಞ್ಜನೇ ಪರೇ ಸರಾನಂ ಕ್ವಚಿ ಲೋಪೋಹೋತಿ, ತತ್ರ ಲುತ್ತೇ ಠಾನೇ ಅಕಾರಾಗಮೋ, ಚಕಾರೇನ ಓಕಾರುಕಾರಾಪಿ। ಸಭಿಕ್ಖು ಕಚ್ಚಿನೋ ತ್ವಂ, ಜಾನೇಮು ತಂ।

ಕ್ವಚೀತಿ ಕಿಂ, ಸೋಮುನಿ।

೧೪. ಉಘೋಸೋ , ಆಖಾತನ್ತೀಹ - ದ್ವೇಭಾವೇ ಠಾನೇ ಇತ್ವೇವ।

ವಗ್ಗೇ ಘೋಸಾಘೋಸಾನಂ ತತಿಯಪಠಮಾ।

ವಗ್ಗೇ ಘೋಸಾಘೋಸಾನಂ ಚತುತ್ಥದುತಿಯಾನಂ ತಬ್ಬಗ್ಗೇ ತತಿಯಪಠಮಾ ಹೋನ್ತಿ ಯಥಾಸಙ್ಖ್ಯಂ ಯುತ್ತೇ ಠಾನೇ, ಉಗ್ಘೋಸೋ, ರಸ್ಸೇ ಅಕ್ಖಾತಂ।

೧೫. ಪರ ಸಹಸ್ಸಂ, ಅತಿಪ್ಪಖೋತೀಹ - "ಕ್ವಚಿ ಓ ಬ್ಯಞ್ಜನೇ"ತಿ ಓಕಾರಾಗಮೋ। ಪರೋಸಹಸ್ಸಂ। ಗಾಗಮೇ ಚ, ಅತಿಪ್ಪಗೋಖೋ।

೧೬. ಅವ ನದ್ಧಾತ್ಯತ್ರ - "ಓ ಅವಸ್ಸೇ"ತಿ ಕ್ವಚಿ ಅವಸ್ಸ ಓ। ಓನದ್ಧಾ।

ಕ್ವಚೀತಿ ಕಿಂ। ಅವಸುಸ್ಸತು।

ನಿಗ್ಗಹೀತಸನ್ಧಿ

೧೭. ನಿಗ್ಗಹೀತನ್ತ್ಯಧಿಕಾರೋ । ಕಿಂ ಕತೋ, ಸಂ ಜಾತೋ, ಸಂ ಠಿತೋ, ತಂ ಧನಂ, ತಂ ಮಿತ್ತನ್ತಿಹ -

ವಗ್ಗನ್ತಂ ವಾ ವಗ್ಗೇ।

ವಗ್ಗಬ್ಯಞ್ಜನೇ ಪರೇ ಬಿನ್ದುಸ್ಸ ತಬ್ಬಗ್ಗನ್ತೋ ವಾ ಹೋತಿ। ಕಿಙ್ಕತೋ, ಸಞ್ಜಾತೋ, ಸಣ್ಠಿತೋ, ತನ್ಧನಂ, ತಮ್ಮಿತ್ತಂ।

ವಾತಿ ಕಿಂ। ನ ತಂ ಕಮ್ಮಂ।

ವಾಕಾರೇನೇವ ಲೇ ಲೋ ಚ। ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗಂ।

೧೮. ವಾತ್ಯಧಿಕಾರೋ । ಏವಂ ಅಸ್ಸ, ಏತಂ ಅವೋಚೇತೀಹ -

ಮದಾ ಸರೇ।

ಸರೇ ಪರೇ ಬಿನ್ದುನೋ ಮ ದಾ ವಾ ಹೋನ್ತಿ। ಏವಮಸ್ಸ, ಏತದವೋಚ।

ವಾತಿ ಕಿಂ। ಮಂ ಅಜಿನಿ।

೧೯. ತಂ ಏವ, ತಂ ಹೀತೀಹ -

ಏಹೇಞಂ।

ಏಕಾರೇ, ಹೇ ಚ ಪರೇ ಬಿನ್ದುನೋ ಞೋ ವಾ ಹೋತಿ। ದ್ವಿತ್ತೇ - ತಞ್ಞೇವ, ತಮೇವ। ತಞ್ಹಿ, ತಂ ಹಿ।

೨೦. ಸಂಯೋಗೋತೀಹ -

ಸಯೇ ಚ।

ಯಕಾರೇ ಪರೇ ತೇನ ಸಹ ಬಿನ್ದುನೋ ಞೋ ವಾ ಹೋತಿ। ದ್ವಿತ್ತೇ - ಸಞ್ಞೋಗೋ, ಸಂಯೋಗೋ।

೨೧. ಚಕ್ಖು ಅನಿಚ್ಚಂ, ಅವ ಸಿರೋತೀಹ - ಆಗಮೋ, ಕ್ವಚಿತ್ವೇವ।

ನಿಗ್ಗಹೀತಞ್ಚ।

ಸರೇ, ಬ್ಯಞ್ಜನೇ ವಾ ಪರೇ ಕ್ವಚಿ ಬಿನ್ದ್ವಾಗಮೋ ಹೋತಿ। ಚಕ್ಖುಂಅನಿಚ್ಚಂ, ಅವಂಸಿರೋ।

೨೨. ವಿದೂನಂ ಅಗ್ಗಂ, ತಾಸಂ ಅಹಂತೀಹ -

"ಕ್ವಚಿ ಲೋಪಂ"ತಿ ಸರೇ ಬಿನ್ದುಲೋಪೋ, ವಿದೂನಗ್ಗಂ। ದೀಘೇತಾಸಾಹಂ।

೩೩. ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಾಸನಂ, ಸಂ ರಾಗೋತೀಹ -

“ಬ್ಯಞ್ಜನೇ ಚೇ”ತಿ ಬಿನ್ದುಲೋಪೋ, ಬುದ್ಧಾನಸಾಸನಂ। ದೀಘೇಸಾರಾಗೋ।

೩೪. ಬೀಜಂ ಇವೇತೀಹ -

ಪರೋ ವಾ ಸರೋ।

ಬಿನ್ದುತೋ ಪರೋ ಸರೋ ವಾ ಲುಪ್ಯತೇ, ಬೀಜಂವ।

೩೫. ಏವಂ ಅಸ್ಸೇತೀಹ -

ಬ್ಯಞ್ಜನೋ ಚ ವಿಸಞ್ಞೋಗೋ।

ಬಿನ್ದುತೋ ಪರೇ ಸರೇ ಲುತ್ತೇ ಸಂಯೋಗೋ ಬ್ಯಞ್ಜನೋ ವಿನಟ್ಠಸಂಯೋಗೋ ಹೋತೀತಿ ಪುಬ್ಬಸಲೋಪೋ। ಏವಂಸ।

ನಿಗ್ಗಹೀತಸನ್ಧಿ।

ವೋಮಿಸ್ಸಕ ಸನ್ಧೀ

೩೬. **ಅನುಪದಿಟ್ಠಾನಂ ವುತ್ತಯೋಗತೋ।**

ಇಧಾನಿದ್ದಿಟ್ಠಾ ಸನ್ಧಯೋ ವುತ್ತಾನುಸಾರೇನ ಞೇಯ್ಯಾ, ಯಥಾ - ಯದಿ ಏವಂ, ಬೋಧಿ ಅಙ್ಗಾತೀಹ - ಯಾದೇಸೇ ಇಮಿನಾ ಸುತ್ತೇನ ದಯಕಾರಸಂಯೋಗಸ್ಸ ಜೋ, ಧಯಕಾರಸಂಯೋಗಸ್ಸ ಝೋ, ದ್ವಿತ್ತೇ - ಯಜ್ಜೇವಂ, ಬೋಜ್ಝಙ್ಗಾ।

೩೭. ಅಸದಿಸಸಂಯೋಗೇ ಏಕಸರೂಪತಾ ಚ।

ಪರಿ ಏಸನಾತೀಹ - ಯಾದೇಸೇ ರಕಾರಸ್ಸ ಯೋ, ಪಯ್ಯೇಸ ನಾ।

೩೮. ವಣ್ಣಾನಂ ಬಹುತ್ತಂ, ವಿಪರೀತತಾ ಚ।

ಸರತಿ, ಇತಿ ಏವ, ಸಾ ಇತ್ಥೀ, ಬುಸಂ ಏವ, ಬಹು ಆಬಾಧೋ, ಅಧಿ ಅಭವಿ, ಸುಖಂ, ದುಕ್ಖಂ, ಜೀವೋತೀಹ -

ಮಾಗಮೋ ಸಕಾರೇ ಅಕಾರಸ್ಸ ಉ ಚ, ಸುಮರತಿ।

ಇಸ್ಸ ವೋ, ಇತ್ವೇವ।

ಪರಲೋಪೇ ಆಕಾರಸ್ಸ ಓ, ಸೋತ್ಥೀ।

ಮಾದೇಸೇ , ಪುಬ್ಬದೀಘೇ ಚ ಏಕಾರಸ್ಸ ಇ। ಬುಸಾಮಿವ।

ವಾದೇಸೇ ಹವಕಾರವಿಪರಿಯಯೋ। ಬಹ್ವಾಬಾಧೋ।

ಅಧಿಸ್ಸ ಕ್ವಚಿ ಅದ್ಧೋ, ದೀಘೇ-ಅದ್ಧಾಭವಿ।

ಬಿನ್ದುನೋ, ಓಕಾರಸ್ಸ ಚ ಏ। ಸುಖೇ, ದುಕ್ಖೇ, ಜೀವೇ।

೩೯. ರದಾನಂ ಳೋ, ಪಟಿಬೋಧೋ, ಪರಿಳಾಹೋ।

೪೦. ಸರೇ, ಬ್ಯಞ್ಜನೇ ವಾ ಪರೇ ಬಿನ್ದುನೋ ಕ್ವಚಿ ಮೋ। ಮಮ ಅಭಾಸಿ, ಬುದ್ಧಮ ಸರಣಂ, ಪುಬ್ಬೇ ಮೋ ಪರಂ ನ ನೇತಬ್ಬೋ ಅಯುತ್ತತ್ತಾ।

೪೧. ಬಿನ್ದುತೋ ಪರಸರಾನ ಮಞ್ಞಸ್ಸರತಾಪಿ।

ತಂ ಇಮಿನಾ, ಏವಂ ಇಮಂ, ಕಿಂ ಅಹಂ ತೀಹ-ಇಸ್ಸ ಅ। ತದಮಿನಾ।

ಇಸ್ಸ ಉ, ಅಕಾರಸ್ಸ ಚ ಏ, ಬಿನ್ದುಲೋಪಾದೋ। ಏವುಮಂ, ಕೇಹಂ।

೪೨. ವಾಕ್ಯಸುಖುಚ್ಚಾರಣತ್ಥಂ, ಛನ್ದಹಾನಿತ್ಥಞ್ಚ ವಣ್ಣಲೋಪೋಪಿ।

ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯ ಯೋನಿಸೋತೀಹ - ಪುಬ್ಬಯಲೋಪೋ, ಪಟಿಸಙ್ಖಾಯೋನಿಸೋ।

೪೩. ಅಲಾಬೂನಿತ್ಯಾದೋ ಅಕಾರಲೋಪೋ। ಲಾಬೂನಿ ಸೀದನ್ತಿ, ಸಿಲಾ ಪ್ಲವನ್ತಿ।

೪೪. ವುತ್ಯಭೇದಾಯ ವಿಕಾರೋಪಿ।

ಅಕರಮ್ಹಸೇ ತೇತ್ಯಾದೋ ಸಕಾರೇ ಗರುನೋ ಏಕಾರಸ್ಸ ಇಮಿನಾ ಲಹುಅಕಾರೋ, ಅಕರಮ್ಹಸ ತೇ ಕಿಚ್ಚಂ।

೪೫. ಅಕ್ಖರನಿಯಮೋ ಛನ್ದಂ, ಗರುಲಹುನಿಯಮೋ ಭವೇ ವುತ್ತಿ,

ದೀಘೋ, ಸಂಯೋಗಾದಿಪುಬ್ಬೋ ರಸ್ಸೋ ಚ ಗರು, ಲಹು ತು ರಸ್ಸೋ। ಯಥಾ- ಆ, ಅಸ್ಸ, ಅಂ, ಅ।

೪೬. ಏವಮಞ್ಞಾಪಿ ವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ, ಸಂಹಿತಾ ತನ್ತಿಯಾ ಹಿತಾ।
ಸಂಹಿತಾತಿ ಚ ವಣ್ಣಾನಂ, ಸನ್ನಿಧಬ್ಯವಧಾನತೋ॥

ವೋಮಿಸ್ಸಕಸನ್ಧಿ।

೨. ನಾಮಕಣ್ಡ

ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗ

೪೭. “ಜಿನವಚನಯುತ್ತಂ ಹೀ”ತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥಾಧಿಕಾರೋ।

ಲಿಙ್ಗಞ್ಚ ನಿಪಚ್ಚತೇ।

ಧಾತುಪ್ಪಚ್ಚಯವಿಭತ್ತಿವಜ್ಜಿತಮತ್ಥಯುತ್ತಂ ಸದ್ದರೂಪಂ ಲಿಙ್ಗಂ ನಾಮ, ಜಿನವಚನಯೋಗ್ಗಂ ಲಿಙ್ಗಂ ಇಧ ಠಪೀಯತಿ ನಿಪ್ಫಾದೀಯತಿ ಚ।

೪೮. ಬುದ್ಧಇತಿ ಠಿತೇ -

ತತೋ ಚ ವಿಭತ್ತಿಯೋ।

ತಸ್ಮಾ ಲಿಙ್ಗಾ ಪರಾ ವಿಭತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ। ಚಕಾರೇನ ತಾಸಂ ಏಕವಚನಾದಿಪಠಮಾದಿಸಞ್ಞಾ ಚ।

“ಸಿ ಯೋ ಅಂ ಯೋ ನಾ ಹಿ ಸ ನಂ ಸ್ಮಾ ಹಿ ಸ ನಂ ಸ್ಮಿಂ ಸೂ” ತಿ ವಿಭತ್ತಿಯೋ। ಸಿ ಯೋ ಇತಿ ಪಠಮಾ, ಅಂ ಯೋ ಇತಿ ದುತಿಯಾ, ನಾ ಹಿ ಇತಿ ತತಿಯಾ, ಸ ನಂ ಇತಿ ಚತುತ್ಥೀ, ಸ್ಮಾ ಹಿ ಇತಿ ಪಞ್ಚಮೀ, ಸ ನಂ ಇತಿ ಛಟ್ಠೀ, ಸ್ಮಿಂ ಸು ಇತಿ ಸತ್ತಮೀ।

ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇ ಪಠಮಾ।

ಯೋ ಕಮ್ಮಕತ್ತಾದಿವತ್ತನ್ತರಮಪ್ಪತ್ತೋ ಸಸ್ಸರೂಪಟ್ಠೋ ಸುದ್ಧೋ, ಸೋ **ಲಿಙ್ಗತ್ಥೋ** ನಾಮ, ತಸ್ಸಾಭಿಧಾನಮತ್ತೇ ಪಠಮಾವಿಭತ್ತಿ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸಾಪನಿಯಮೇ ಏಕಮ್ಹಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಏಕವಚನಂ ಸಿ, ವುಚ್ಚತೇ ನೇನೇತಿವಚನಂ, ಏಕಸ್ಸತ್ಥಸ್ಸ ವಚನಂ ಏಕವಚನಂ। ಏವಂ ಬಹುವಚನಂ।

ಅತೋತ್ವೇವ।

ಸೋ।

ಅಕಾರನ್ತಾ ಪರಸ್ಸ ಸಿಸ್ಸ ಓ ಹೋತಿ।

ಸರಲೋಪೋ ಮಾದೇಸಪ್ಪಚ್ಚಯಾದಿಮ್ಹಿ ಸರಲೋಪೇ ತು ಪಕತಿ।

ಅಂಆದೀಸು ಪರೇಸು ಸರಸ್ಸ ಲೋಪೋ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಿಂ ಕತೇ ತು ಕ್ವಚಾದಿನಾ ಅಸವಣ್ಣೇ ಪತ್ತೇ ಪಕತಿ ಹೋತಿ।

ನಯೇ ಪರಂ ಯುತ್ತೇ। ಏವಮುಪರಿ ಸರಲೋಪಾದಿ। ಬುದ್ಧೋ।

ಬಹುಮ್ಹಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಬಹುವಚನಂ ಯೋ।

ಅತೋ ವಾತ್ವೇವ।

ಸಬ್ಬಯೋನೀನಮಾಏ।

ಅಕಾರನ್ತಾ ಪರೇಸಂ ಪಠಮದುತಿಯಾಯೋನೀನಂ ಯಥಾಸಙ್ಖ್ಯಂ ಆಏ ವಾ ಹೋನ್ತಿ। ಬುದ್ಧಾ।

ವಾತಿ ಕಿಂ। ಅಗ್ಗಯೋ।

೪೯. ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇ ಪಠಮಾತ್ವೇವ।

ಆಲಪನೇ ಚ।

ಅಭಿಮುಖೀಕರಣಮಾಲಪನಂ, ತದಧಿಕೇ ಲಿಙ್ಗತ್ಥೇ ಪಠಮಾ ಹೋತಿ।

"ಆಲಪನೇ ಸಿ ಗಸಞ್ಞೋ"ತಿ ಸಿಸ್ಸ ಗಸಞ್ಞಾ। ಗೇಇತ್ವೇವ।

ಅಕಾರಾ ಪಿತಾದ್ಯನ್ತಾನಮಾ।

ಗೇ ಪರೇ ಅಕಾರೋ ಪಿತುಸತ್ಥುಅತ್ತರಾಜಾದೀನಮನ್ತೋ ಚ ಆತ್ತಂ ಯಾತಿ।

"ಆಕಾರೋ ವಾ"ತಿ ಗೇ ಪರೇ ಆಕಾರಸ್ಸ ರಸ್ಸೋ ವಾ।

ಸೇಸತೋ ಲೋಪಂ ಗಸೀಪಿ।

ಸೋ ಸಿಂ ಸ್ಯಾ ಚ ಸಖಾತೋ ಗಸ್ಸೇವಾತ್ಯಾದಿನಿದ್ದಿಟ್ಠೇಹಞ್ಞೇ ಅವಣ್ಣಿವಣ್ಣುವಣ್ಣೋಕಾರನ್ತಾ ಸೇಸಾ, ತೇಹಿ ಪರೇ ಗಸೀ ಲುಪ್ಪನ್ತೇ। ಹೇ - ಬುದ್ಧ, ಬುದ್ಧಾ। ಯೋ - ಬುದ್ಧಾ।

೫೦. ಕಮ್ಮತ್ಥೇ ದುತಿಯಾ।

ಯಂ ಕರೋತಿ, ತಂ ಕಮ್ಮಂ ನಾಮ। ತತ್ಥ ದುತಿಯಾ ಹೋತಿ। ಅಂಬುದ್ಧಂ। ಯೋಸ್ಸ ಏ-ಬುದ್ಧೇ।

೫೧. ತತಿಯಾತ್ವೇವ।

ಕತ್ತರಿ ಚ।

ಯೋ ಕರೋತಿ, ಸ ಕತ್ತಾ ನಾಮ। ತತ್ಥ ತತಿಯಾ ಹೋತಿ। ನಾ।

ಅತೋ ನೇನ।

ಅಕಾರಾ ಪರೋ ನಾ ಏನಂ ಯಾತಿ। ಬುದ್ಧೇನ।

ಹಿ।

ಸುಹಿಸ್ವಕಾರೋ ಏ।

ಸುಹಿಸು ಪರೇಸ್ವಕಾರಸ್ಸ ಏ ಹೋತಿ।

ಸ್ಮಾಹಿಸ್ಮಿನ್ನಂ ಮ್ಹಾಭಿಮ್ಹಿ ವಾ।

ಸಬ್ಬಸದ್ದೇಹಿ ಪರೇಸಂ ಸ್ಮಾಹಿಸ್ಮಿನ್ನಂ ಯಥಾಸಙ್ಖ್ಯಂ ಮ್ಹಾಭಿಮ್ಹಿಇಚ್ಚೇತೇ ವಾ ಹೋನ್ತಿ। ಬುದ್ಧೇಭಿ, ಬುದ್ಧೇಹಿ।

೫೧. ಕರಣೇ ತತಿಯಾ।

ಯೇನ ವಾ ಕಯಿರತೇ, ತಂ ಕರಣಂ ನಾಮ। ತತ್ಥ ತತಿಯಾ ಹೋತಿ। ಸಬ್ಬಂ ಕತ್ತುಸಮಂ।

೫೩. ಸಮ್ಪದಾನೇ ಚತುತ್ಥೀ।

ಯಸ್ಸ ದಾತುಕಾಮೋ ರೋಚತೇ, ಧಾರಯತೇ ವಾ, ತಂ ಸಮ್ಪದಾನಂ ನಾಮ। ತತ್ಥ ಚತುತ್ಥೀ ಹೋತಿ। ಸ।

ಅತೋ ವಾತ್ವೇವ।

ಆಯ ಚತುತ್ಥೇಕವಚನಸ್ಸ ತು।

ಅಕಾರಾ ಪರಸ್ಸ ಚತುತ್ಥೇಕವಚನಸ್ಸ ಆಯೋ ವಾ ಹೋತಿ। ಬುದ್ಧಾಯ।

“ಸಾಗಮೋ ಸೇ”ತಿ ಸೇ ಸಕಾರಾಗಮೋ। ಬುದ್ಧಸ್ಸ। ನಂ।

ದೀಘನ್ತ್ವೇವ।

ಸುನಂಹಿಸು ಚ।

ಸುನಂಹಿಸು ಪರೇಸು ಸರಾದೀನಂ ದೀಘೋ ಹೋತಿ। ಚಸದ್ದೇನ ಕ್ವಚಿ ನ। ಬುದ್ಧಾನಂ।

೫೪. ಅಪಾದಾನೇ ಪಞ್ಚಮೀ।

ಯಸ್ಮಾದಪೇತಿ, ಭಯಮಾದತ್ತೇ ವಾ, ತದಪಾದಾನಂ ನಾಮ, ತತ್ಥ ಪಞ್ಚಮೀ ಹೋತಿ। ಸ್ಮಾ।

ಅತೋ ಆಏತ್ವೇವ।

೫೫. ಸ್ಮಾಸ್ಮಿನ್ನಂ ವಾ।

ಅಕಾರಾ ಪರೇಸಂ ಸ್ಮಾಸ್ಮಿನ್ನಂ ಆಏ ವಾ ಹೋನ್ತಿ। ಬುದ್ಧಾ, ಬುದ್ಧಮ್ಹಾ, ಬುದ್ಧಸ್ಮಾ। ಬುದ್ಧೇಭಿ, ಬುದ್ಧೇಹಿ।

೫೬. ಸಾಮಿಸ್ಮಿಂ ಛಟ್ಠೀ।

ಯಸ್ಸ ವಾ ಪರಿಗ್ಗಹೋ, ತಂ ಸಾಮೀ ನಾಮ। ತತ್ಥ ಛಟ್ಠೀ ಹೋತಿ। ಬುದ್ಧಸ್ಸ। ಬುದ್ಧಾನಂ।

೫೭. ಓಕಾಸೇ ಸತ್ತಮೀ।

ಯೋಧಾರೋ, ತಮೋಕಾಸಂ ನಾಮ। ತತ್ಥ ಸತ್ತಮೀ ಹೋತಿ। ಸ್ಮಿಂ-ಬುದ್ಧೇ, ಬುದ್ಧಮ್ಹಿ, ಬುದ್ಧಸ್ಮಿಂ। ಸು-ಬುದ್ಧೇಸು।

೫೮. ಬುದ್ಧೋ ಬುದ್ಧ ಸುಖಂ ದದಾತಿ ಸರತೋ ಬುದ್ಧಂ ತತೋ ದುಕ್ಕರಂ,
ಕಿಂ ಬುದ್ಧೇನ ಮಹಿದ್ಧಯೋಪಿ ಮುನಯೋ ಬುದ್ಧೇನ ಜಾತಾಸುಖೀ।
ಬುದ್ಧಸ್ಸೇವ ಮನಂ ದದೇ ಪದಮಹಂ ಬುದ್ಧಾ ಲಭೇಯ್ಯಾಚ್ಚುತಂ,
ಬುದ್ಧಸ್ಸಿದ್ಧಿ ನ ಕಿಂ ಕರೇ ಭವಭವೇ ಭತ್ತ್ಯತ್ಥು ಬುದ್ಧೇ ಮಮ॥

೫೯. ಇತೋ ಪರಂ ತತಿಯಾಪಞ್ಚಮೀನಞ್ಚ ಚತುತ್ಥೀಛಟ್ಠೀನಞ್ಚ ಸರೂಪತ್ತಾ ಪಞ್ಚಮೀಛಟ್ಠಿಯೋ ಭೀಯೋ ಉಪೇಕ್ಖನ್ತೇ।

೬೦. ಅತ್ತ, ಸಿ।

ಬ್ರಹ್ಮತ್ತಸಖರಾಜಾದಿತೋ ತ್ವೇವ।

ಸ್ಯಾ ಚ।

ಬ್ರಹ್ಮಾದಿತೋ ಸಿಸ್ಸ ಆ ಹೋತಿ। ಅತ್ತಾ।

"ಯೋನಮಾನೋ"ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿತೋ ಯೋನಂ ಆನೋತ್ತಂ। ಅತ್ತಾನೋ।

೬೧. ಹೇ - ಅತ್ತ, ಅತ್ತಾ। ಯೋ, ಅತ್ತಾನೋ।

೬೨. "ಬ್ರಹ್ಮತ್ತಸಖರಾಜಾದಿತೋ ಅಮಾನ"ನ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿತೋ ಅಂವಚನಸ್ಸ ಆನಂ ವಾ ಹೋತಿ। ಅತ್ತಾನಂ, ಅತ್ತಂ। ಅತ್ತಾನೋ।

೬೩. ಅತ್ತೇನ, ಅತ್ತನಾ। ಪಕ್ಖೇ-ಜಿನವಚನಾನುರೋಧೇನ ಏನಾಭಾವೋ।

"ಅತ್ತಾನ್ತೋ ಹಿಸ್ಮಿಮನತ್ತಂ"ತಿ ಹಿಮ್ಹಿ ಅತ್ತನ್ತಸ್ಸ ಅನೋ। ಅತ್ತನೇಹಿ। ಏವಂ ಕರಣೇ।

೬೪. "ಸಸ್ಸ ನೋ"ತಿ ನೋಕಾರೋ। ಅತ್ತನೋ। ಅತ್ತಾನಂ।

೬೫. ಅಮ್ಹತುಮ್ಹನ್ತು ರಾಜಬ್ರಹ್ಮತ್ತಸಖ ಸತ್ಥುಪಿತಾದೀಹಿ ಸ್ಮಾ ನಾವ।

ಅಮ್ಹಾದಿತೋ ಸ್ಮಾ ನಾ ಇವ ಹೋತಿ। ಅತ್ತನಾ।

೬೬. "ತತೋ ಸ್ಮಿನ್ನಿ"ತಿ ಸ್ಮಿನೋ ನಿ। ಅತ್ತನಿ। "ಅನತ್ತ"ನ್ತಿ ಭಾವನಿದ್ದೇಸೇನ ಸುಮ್ಹಿ ಚ ಅನೋ। ಅತ್ತನೇಸು।

೬೭. ರಾಜಾ ಅತ್ತಾವ। ನಾ।

ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸ ರಾಜಸ್ಸೇತ್ವೇವ।

ನಾಮ್ಹಿ ರಞ್ಞಾ ವಾ।

ನಾಮ್ಹಿ ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸ ರಾಜಸದ್ದಸ್ಸ ರಞ್ಞಾ ವಾ ಹೋತಿ। ರಞ್ಞಾ, ರಾಜೇನ।

ರಾಜಸ್ಸ ರಾಜು ಸುನಂಹಿಸು ಚ।

ಸುನಂ ಹಿಸು ಪರೇಸು ರಾಜಸ್ಸ ರಾಜು ಹೋತಿ, ಚಕಾರೇನ ಕ್ವಚಿ ನ।

"ಸುನಂಹಿಸು ಚೇತಿ" ದೀಘೇ - ರಾಜೂಭಿ, ರಾಜೂಹಿ, ರಾಜೇಭಿ, ರಾಜೇಹಿ।

೬೮. ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸೇತ್ಯಧಿಕಾರೋ।

"ರಾಜಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ರಾಜಿನೋ ಸೇ"ತಿ ಸೇ ರಞ್ಞೋ ರಾಜಿನೋ ಹೋನ್ತಿ। ರಞ್ಞೋ, ರಾಜಿನೋ।

"ರಞ್ಞಂ ನಮ್ಹಿ ವಾ"ತಿ ನಮ್ಹಿ ರಞ್ಞಂ ವಾ। ರಞ್ಞಂ, ರಾಜೂನಂ, ರಾಜಾನಂ।

೬೯. ಸ್ಮಾಸ್ಸನಾತುಲ್ಯತ್ತಾ-ನಾಮ್ಹಿ ರಞ್ಞಾ ವಾ। ರಞ್ಞಾ, ರಾಜಮ್ಹಾ, ರಾಜಸ್ಮಾ।

೭೦. "ಸ್ಮಿಮ್ಹಿ ರಞ್ಞೇ ರಾಜಿನೀ"ತಿ ಸ್ಮಿಮ್ಹಿ ರಞ್ಞೇ ರಾಜಿನಿ ಹೋನ್ತಿ। ರಞ್ಞೇ, ರಾಜಿನಿ। ರಾಜೂಸು, ರಾಜೇಸು।

೭೧. ಗುಣವನ್ತು, ಸಿ।

ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸ ನ್ತುಸ್ಸೇತ್ವೇವ।

"ಆ ಸಿಮ್ಹೀ"ತಿ ಸಿಮ್ಹಿ ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸ ನ್ತುಸ್ಸ ಆ। ಗುಣವಾ।

ಯೋಮ್ಹಿ ಪಠಮೇತ್ವೇವ।

ನ್ತುಸ್ಸ ನ್ತೋ।

ಪಠಮೇ ಯೋಮ್ಹಿ ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸ ನ್ತುಸ್ಸ ನ್ತೋಕಾರೋ ಹೋತಿ। ಗುಣವನ್ತೋ।

ಸುನಂಹಿಸು ಅತ್ತಂತ್ವೇವ।

ನ್ತುಸ್ಸನ್ತೋ ಯೋಸು ಚ।

ಸುನಂಹಿಸು, ಯೋಸು, ಚಕಾರೇನ ಅಞ್ಞೇಸುಪಿ ಪರೇಸು ನ್ತುಸ್ಸನ್ತೋ ಅತ್ತಂ ಯಾತಿ। ಗುಣವನ್ತಾ।

೭೨. ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸೇತ್ಯಧಿಕಾರೋ । ಅಂಇತ್ವೇವ।

ಅವಣ್ಣೋ ಚ ಗೇ।

ಗೇ ಪರೇ ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸ ನ್ತುಸ್ಸ ಅಂಅಆ ಹೋನ್ತಿ। ಹೇಗುಣವಂ,ಗುಣವ, ಗುಣವಾ। ಯೋ - ಗುಣವನ್ತೋ, ಗುಣವನ್ತಾ।

೭೩. ಅತ್ತಂ - ಗುಣವನ್ತಂ। ಗುಣವನ್ತೇ।

೭೪. “ತೋತಿತಾ ಸಸ್ಮಿಂ ನಾಸ್ವೀ”ತಿ ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸ ನ್ತುಸ್ಸ ನಾಮ್ಹಿ ತಾ, ಸೇ ತೋಕಾರೋ, ಸ್ಮಿಮ್ಹಿ ತಿ ಚ ವಾ। ಗುಣವತಾ, ಗುಣವನ್ತೇನ। ಗುಣವನ್ತೇಭಿ, ಗುಣವನ್ತೇಹಿ।

೭೫. ಗುಣವತೋ, ಗುಣವನ್ತಸ್ಸ।

“ನಮ್ಹಿ ತಂ ವಾ”ತಿ ನಮ್ಹಿ ನ್ತುಸ್ಸ ತಂ ವಾ। ಗುಣವತಂ, ಗುಣವನ್ತಾನಂ। ಸ್ಮಾ ನಾವ।

೭೬. ಗುಣವತಿ, ಗುಣವನ್ತೇ, ಗುಣವನ್ತಮ್ಹಿ, ಗುಣವನ್ತಸ್ಮಿಂ, ಗುಣವನ್ತೇಸು।

೭೭. ಗಚ್ಛನ್ತ, ಸಿ।

“ಸಿಮ್ಹಿ ಗಚ್ಛನ್ತಾದೀನಂ ನ್ತಸದ್ದೋ ಅ”ನ್ತಿ ನ್ತಸದ್ದಸ್ಸ ಅಂವಾ, ಸಿಲೋಪೋ। ಗಚ್ಛಂ, ಸಿಸ್ಸ ಓ - ಗಚ್ಛನ್ತೋ।

ಗಚ್ಛನ್ತಾದೀನಂ ನ್ತಸದ್ದೋತ್ವೇವ।

ಸೇಸೇಸುನ್ತುವ।

ವುತ್ತಂ ಹಿತ್ವಾ ಸೇಸೇಸು ಗಚ್ಛನ್ತಾದೀನಂ ನ್ತಸದ್ದೋ ನ್ತು ಇವ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಗಚ್ಛನ್ತೋ, ಗಚ್ಛನ್ತಾಇಚ್ಚಾದಿ।

ಸೇಸಂ ಗುಣವನ್ತುಸಮಂ।

೭೮. ಗಚ್ಛನ್ತಾದಯೋ ನಾಮ ಅನ್ತಪ್ಪಚ್ಚಯನ್ತಾ।

೭೯. ಅಗ್ಗಿ, ಸಿಲೋಪೋ।

“ಇವಣ್ಣುವಣ್ಣಾ ಝಲಾ”ತಿ ಇವಣ್ಣುವಣ್ಣಾನಂ ಯಥಾಸಙ್ಖ್ಯಂ ಝಲಸಞ್ಞಾ।

ಝಲತೋ ವಾತ್ವೇವ।

ಘಪತೋ ಚ ಯೋನಂ ಲೋಪೋ।

ಘಪಝಲತೋ ಯೋನಂ ಲೋಪೋ ವಾ ಹೋತಿ।

ಯೋಸು ಕತನಿಕಾರಲೋಪೇಸು ದೀಘಂ।

ಕತೋ ನಿಕಾರೋ ಲೋಪೋ ಚ ಯೇಸಂ ತೇಸು ಯೋಸು ಸರಾನಂ ದೀಘೋ ಹೋತಿ। ಅಗ್ಗೀ। ಪಕ್ಖೇ-ಅತ್ತನ್ತ್ವೇವ।

ಯೋ ಸ್ವಕತರಸ್ಸೋ ಝೋ।

ಯೋಸು ಅಕತರಸ್ಸೋ ಝೋ ಅತ್ತಂ ಯಾತಿ। ಅಗ್ಗಯೋ। ತಥಾಲಪನೇ।

೮೦. ಅಂ ಮೋ ನಿಗ್ಗಹೀತಂ ಝಲಪೇಹಿ।

ಝಲಪತೋ ಅಂ ಮೋ ಚ ಬಿನ್ದುಂ ಯನ್ತಿ। ಅಗ್ಗಿಂ। ಅಗ್ಗೀ, ಅಗ್ಗಯೋ।

೮೧. ಅಗ್ಗಿನಾ। ದೀಘೇ-ಅಗ್ಗೀಭಿ, ಅಗ್ಗೀಹಿ।

೮೨. "ಝಲತೋ ಸಸ್ಸ ನೋ ವಾ"ತಿ ಸಸ್ಸ ನೋತ್ತಂ ವಾ। ಅಗ್ಗಿನೋ, ಅಗ್ಗಿಸ್ಸ। ಅಗ್ಗೀನಂ।

೮೩. "ಝಲತೋ ಚೇ"ತಿ ಸ್ಮಾಸ್ಸ ನಾ। ಅಗ್ಗಿನಾ।

೮೪. ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ, ಅಗ್ಗಿಸ್ಮಿಂ। ಅಗ್ಗೀಸು।

೮೫. ಆದಿ ಅಗ್ಗೀವ। ಸ್ಮಿಂನೋ ಪನ "ಆದಿತೋ ಓ ಚೇ"ತಿ ಅಂ, ಓ ಚ ವಾ। ಆದಿ, ಆದೋ, ಆದಿಮ್ಹಿ, ಆದಿಸ್ಮಿಂ। ಆದೀಸು।

೮೬. ದಣ್ಡೀ , ಸಿ।

"ಅಘೋ ರಸ್ಸ"ಮಾದಿನಾ ರಸ್ಸೇ ಸಮ್ಪತ್ತೇ "ನ ಸಿಸ್ಮಿಮನಪುಂಸಕಾನೀ"ತಿ ಸಿಮ್ಹಿ ಅನಪುಂಸಕಾನಂ ನ ರಸ್ಸೋ। ಸಿಲೋಪೋ, ದಣ್ಡೀ, ಯೋಲೋಪೇ - ದಣ್ಡೀ। ಪಕ್ಖೇ -

ಅಘೋ ರಸ್ಸಮೇಕವಚನಯೋಸ್ವಪಿ ಚ।

ಏಕವಚನಯೋಸು ಝಲಪಾ ರಸ್ಸಂ ಯನ್ತಿ।

ಝತೋ ಕತರಸ್ಸಾತ್ವೇವ।

ಯೋನಂ ನೋ।

ಕತಸ್ಸಾ ಝತೋ ಯೋನಂ ನೋತ್ತಂ ಹೋತಿ। ದಣ್ಡಿನೋ।

೮೭. "ಝಲಪಾ ರಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಗೇ ಪರೇ ಝಲಪಾನಂ ರಸ್ಸೋ। ಹೇದಣ್ಡಿ। ದಣ್ಡೀ, ದಣ್ಡಿನೋ।

೮೮. ವಾ ಅಂಇತ್ವೇವ।

"ನಂ ಝತೋ ಕತರಸ್ಸಾ"ತಿ ಅಂಇಚ್ಚಸ್ಸ ನಂ ವಾ। ದಣ್ಡಿನಂ, ದಣ್ಡಿಂ। ದಣ್ಡೀ, ದಣ್ಡಿನೋ।

೮೯. ದಣ್ಡಿನಾ। ದಣ್ಡೀಭಿ, ದಣ್ಡೀಹಿ।

೯೦. ದಣ್ಡಿನೋ, ದಣ್ಡಿಸ್ಸ। ದಣ್ಡೀನಂ।

೯೧. ಝತೋ ಕತರಸ್ಸಾತ್ವೇವ।

"ಸ್ಮಿನ್ನೀ"ತಿ ಸ್ಮಿನೋ ನಿ। ದಣ್ಡಿನಿ। ದಣ್ಡೀಸು।

೯೨. ಭಿಕ್ಖು, ಸಿಲೋಪೋ।

ವಾ ಯೋನಂತ್ವೇವ।

“ಲತೋ ವೋ ಕಾರೋ ಚೇ”ತಿ ಲತೋ ಯೋನಂ ವೋತ್ತಂ ವಾ।

ಅತ್ತಂ ಅಕತರಸ್ಸೋತ್ವೇವ।

ವೇವೋಸು ಲೋ ಚ।

ವೇವೋಸು ಅಕತರಸ್ಸೋ ಲೋ ಅತ್ತಂ ಯಾತಿ। ಭಿಕ್ಖವೋ, ಪಕ್ಖೇ - ಯೋಲೋಪ ದೀಘಾ। ಭಿಕ್ಖೂ।

೯೩. ಹೇ-ಭಿಕ್ಖು।

“ಅಕತರಸ್ಸಾ ಲತೋ ಯ್ವಾಲಪನಸ್ಸ ವೇವೋ”ತಿ ಆಲಪನೇ ಯೋಸ್ಸ ವೇವೋಕಾರಾ, ಅತ್ತಂ। ಭಿಕ್ಖವೇ, ಭಿಕ್ಖವೋ, ಭಿಕ್ಖೂ।

೯೪. ಭಿಕ್ಖುಂ। ಭಿಕ್ಖವೋ, ಭಿಕ್ಖೂ। ಸೇಸಂ ಅಗ್ಗೀವ।

೯೫. ಏವಂ ಜನ್ತು। ಜನ್ತೂ, ಜನ್ತವೋ।

“ಲತೋ ವೋಕಾರೋ ಚೇ”ತೀಹ ಕಾರಗ್ಗಹಣೇನ ಯೋನಂ ನೋತ್ತಂ, ಚಕಾರೇನ ಕ್ವಚಿ ವೋನೋನಮಭಾವೋವ ವಿಸೇಸೋ। ಜನ್ತುನೋ, ಜನ್ತುಯೋ।

೯೬. ಸತ್ಥು, ಸಿ।

“ಸತ್ಥುಪಿತಾದೀನಮಾ ಸಿಸ್ಮಿಂ ಸಿಲೋಪೋ ಚೇ”ತಿ ಸತ್ಥಾದ್ಯನ್ತಸ್ಸ ಆ, ಸಿಲೋಪೋ ಚ। ಸತ್ಥಾ।

ಸತ್ಥುಪಿತಾದೀನನ್ಯಧಿಕಾರೋ।

ಅಞ್ಞೇಸ್ವಾರತ್ತಂ।

ಸಿತೋಞ್ಞೇಸು ಸತ್ಥಾದ್ಯನ್ತಸ್ಸ ಆರೋ ಹೋತಿ।

ತತೋ ಯೋನಮೋ ತು।

ತತೋ ಆರತೋ ಯೋನಂ ಓ ಹೋತಿ। ಸತ್ಥಾರೋ।

೯೭. ಹೇ-ಸತ್ಥ, ಸತ್ಥಾ। ಸತ್ಥಾರೋ।

೯೮. ಸತ್ಥಾರಂ। ಸತ್ಥಾರೇ, ಸತ್ಥಾರೋ।

೯೯. “ನಾ ಆ”ತಿ ಆರತೋ ನಾಸ್ಸ ಆ। ಸತ್ಥಾರಾ। ಸತ್ಥಾರೇಭಿ, ಸತ್ಥಾರೇಹಿ।

೧೦೦. **ಉ ಸಸ್ಮಿಂ ಸಲೋಪೋ ಚ।**

ಸೇ ಸತ್ಥಾದ್ಯನ್ತಸ್ಸ ಉ ಹೋತಿ ಸಲೋಪೋ ಚ ವಾ। ಸತ್ಥು, ಸತ್ಥುನೋ, ಸತ್ಥುಸ್ಸ।

"ವಾ ನಮ್ಹೀ"ತಿ ನಮ್ಹಿ ಆರೋ ವಾ। ಸತ್ಥಾರಾನಂ।

"ಸತ್ಥುನಾತ್ತಞ್ಚೇ"ತಿ ನಮ್ಹಿ ಸತ್ಥಾದ್ಯನ್ತಸ್ಸ ಅತ್ತಂ ವಾ। ದೀಘೇಸತ್ಥಾನಂ।

೧೦೧. "ತತೋ ಸ್ಮಿಮೀ"ತಿ ಆರತೋ ಸ್ಮಿನೋ ಇ। "ಆರೋ ರಸ್ಸಮೀಕಾರೇ"ತಿ ಇಮ್ಹಿ ಆರಸ್ಸ ರಸ್ಸೋ। ಸತ್ಥರಿ। ಸತ್ಥಾರೇಸು। ಏವಂ ನತ್ತಾದಿ।

೧೦೨. ಪಿತಾ ಸತ್ಥೇವ। "ಪಿತಾದೀನಮಸಿಮ್ಹೀ"ತಿ ಸಿತೋಞ್ಞೇಸು ಆರಸ್ಸ ರಸ್ಸೋವ ವಿಸೇಸೋ। ಪಿತರೋ।

ನಮ್ಹಿ - ಪಿತೂನನ್ತಿಪಿ ಹೋತಿ। ಏವಂ ಭಾತುಪ್ಪಭುತಯೋ।

೧೦೩. ಅಭಿಭೂ। ರಸ್ಸೇ-ಅಭಿಭುವೋ। ಯೋಲೋಪೇಅಭಿಭೂ। ಸೇಸಂ ಭಿಕ್ಖುವ, ರಸ್ಸೋವ ವಿಸೇಸೋ।

೧೦೪. ಏವಂ ಸಬ್ಬಞ್ಞೂ। ಪುಬ್ಬೇವ ಯೋನಂ ನೋಕಾರೋ ಚ। ಸಬ್ಬಞ್ಞುನೋ, ಸಬ್ಬಞ್ಞೂ।

೧೦೫. ಗೋ।

ಗಾವಇತ್ವೇವ।

"ಯೋಸು ಚೇ"ತಿ ಗೋಸದ್ದೋಕಾರಸ್ಸ ಆವೋ, "ತತೋ ಯೋನಮೋ ತು"ತೀಹ ತುಸದ್ದೇನ ಯೋನಂ ಓ। ಗಾವೋ। ತಥಾಲಪನೇ।

೧೦೬. ಅವಮ್ಹಿ ಚ।

ಅಮ್ಹಿ ಪರೇ ಗೋಸದ್ದೋಕಾರಸ್ಸ ಆವಅವಾ ಹೋನ್ತಿ, ಚಸದ್ದೇನ ಹಿನಂವಜ್ಜಿತೇಸು ಸೇಸೇಸುಪಿ।

೧೦೭. "ಆವಸ್ಸು ವಾ"ತಿ ಅಮ್ಹಿ ಆವನ್ತಸ್ಸ ಉತ್ತಂ ವಾ, ಗಾಹ್ವಂ, ಗಾವಂ, ಗವಂ। ಯೋ-ಗಾವೋ। ಗಾವೇನ, ಗವೇನ। ಗೋಭಿ, ಗೋಹಿ।

೧೦೮. "ಗಾವ ಸೇ"ತಿ ಸೇ ಓಸ್ಸ ಆವೋ। ಗಾವಸ್ಸ, ಗವಸ್ಸ। "ತತೋ ನ"ಮಾದೋ ಚಕಾರೇನ ನಂಇಚ್ಚಸ್ಸ ಅಂ, ಓಸ್ಸ ಅವೋ ಚ। ಗವಂ।

೧೦೯. "ಸುಹಿನಾಸು ಚೇ"ತೀಹ ಚಕಾರೇನ ಗೋಸ್ಸ ಗು ಚ। ದ್ವಿತ್ತೇ-ಗುನ್ನಂ, ಗೋನಂ। ಗಾವಾ, ಗವಾ, ಗಾವಮ್ಹಾ, ಗವಮ್ಹಾ, ಗಾವಸ್ಮಾ, ಗವಸ್ಮಾ। ಗೋಭಿ, ಗೋಹಿ।

೧೧೦. ಗಾವೇ, ಗವೇ, ಗಾವಮ್ಹಿ, ಗವಮ್ಹಿ, ಗಾವಸ್ಮಿಂ, ಗವಸ್ಮಿಂ। ಗಾವೇಸು, ಗವೇಸು, ಗೋಸು।

ಪುಲ್ಲಿಙ್ಗಂ।

ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗ

೧೧೧. ಕಞ್ಞಾ । ಸಿಲೋಪೋ।

“ಆ ಘೋ”ತಿ ಇತ್ಥಿಯಂ ಆಕಾರಸ್ಸ ಘಸಞ್ಞಾ। ಯೋ ಲೋಪೇ - ಕಞ್ಞಾ। ಪಕ್ಖೇ - ಕಞ್ಞಾಯೋ।

೧೧೨. “ಘತೇ ಚೇ”ತಿ ಗಸ್ಸ ಏ। ಹೇ-ಕಞ್ಞೇ। ಕಞ್ಞಾ, ಕಞ್ಞಾಯೋ।

೧೧೩. ಕಞ್ಞಂ। ಕಞ್ಞಾ, ಕಞ್ಞಾಯೋ।

೧೧೪. ಆಯ ಏಕವಚನಸ್ಸೇತ್ವೇವ।

“ಘತೋ ನಾದೀನ”ನ್ತಿ ನಾದೇಕವಚನಾನಮಾಯೋ। ಕಞ್ಞಾಯ। ಕಞ್ಞಾಭಿ, ಕಞ್ಞಾಹಿ।

೧೧೫. ಕಞ್ಞಾಯ। ಕಞ್ಞಾನಂ।

೧೧೬. **ಘಪತೋ ಸ್ಮಿಂ ಯಂ ವಾ।**

ಘಪೇಹಿ ಸ್ಮಿನೋ ಯಂ ವಾ ಹೋತಿ। ಕಞ್ಞಾಯಂ, ಕಞ್ಞಾಯ। ಕಞ್ಞಾಸು।

೧೧೭. ರತ್ತಿ , ಸಿಲೋಪೋ।

“ತೇ ಇತ್ಥಿಖ್ಯಾ ಪೋ”ತಿ ಇತ್ಥಿಯಮಿವಣ್ಣುವಣ್ಣಾನಂ ಪಸಞ್ಞಾ। ಯೋಲೋಪದೀಘಾ। ರತ್ತೀ। ಪಕ್ಖೇ - ರತ್ತಿಯೋ। ತಥಾಲಪನೇ।

೧೧೮. ರತ್ತಿಂ, ರತ್ತೀ। ರತ್ತಿಯೋ।

೧೧೯. ಏಕವಚನಸ್ಸ ನಾದೀನನ್ತ್ವೇವ।

“ಪತೋ ಯಾ”ತಿ ನಾದೇಕವಚನಾನಂ ಯಾ। ರತ್ತಿಯಾ। ರತ್ತೀಭಿ, ರತ್ತೀಹಿ।

೧೨೦. ರತ್ತಿಯಾ। ರತ್ತೀನಂ।

೧೨೧. ರತ್ತಿಯಂ, ರತ್ತಿಯಾ। ರತ್ತೀಸು।

೧೨೨. ನದೀ । ಸೇಸಂ ರತ್ತೀವ। ಅಘತ್ತಾ ರಸ್ಸೋವ ವಿಸೇಸೋ।

೧೨೩. ಯಾಗು ರತ್ತೀವ।

೧೨೪. ಮಾತು, ಧೀತು, ದುಹಿತ್ವಾದಯೋ ಪಿತೇವ।

೧೨೫. ಜಮ್ಬೂ ನದೀವ।

ಕಞ್ಞಾಇತಿ ಠಿತೇ -

ಇತ್ಥಿಯಮತೋ ಆಪಚ್ಚಯೋ।

ಇತ್ಥಿಯಂ ವತ್ತಮಾನಾ ಅಕಾರನ್ತತೋ ಆಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ। ಸರಲೋಪಪಕಲ್ಯಾದಿ। ಕಞ್ಞಾ।

"ಧಾತುಪ್ಪಚ್ಚಯವಿಭತ್ತಿ ವಜ್ಜಿತಮತ್ಥವಂ ಲಿಙ್ಗ"ನ್ತಿ ವಚನತೋ ಪಚ್ಚಯನ್ತಸ್ಸಾಲಿಙ್ಗತ್ತಾ ತದ್ಧಿತಾದಿಸುತ್ತೇ ಚಕಾರೇನ ನಾಮಮಿವ ಕತೇ - ಸ್ಯಾದಿ। ಏವಂ ಈಇನೀಸು।

ಏವಂ ಅಜಾ, ಏಳಕಾ, ಕೋಕಿಲಾ, ಅಸ್ಸಾ, ಮೂಸಿಕಾ, ಬಲಾಕಾ, ಮನ್ದಾ, ಜರಾಇಚ್ಚಾದಿ।

೧೨೬. ಇತ್ಥಿಯನ್ತ್ಯಧಿಕಾರೋ।

ನದಾದಿತೋ ವಾ ಈ।

ಇತ್ಥಿಯಂ ನದಾದಿತೋ ವಾ ಅನದಾದಿತೋ ವಾ ಈ ಹೋತಿ। ನದೀ, ನಗರೀ, ಕುಮಾರೀ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ, ತರುಣೀ, ಕುಕ್ಕುಟೀ, ಇತ್ಥೀ ಇಚ್ಚಾದಿ।

"ಮಾತುಲಾದೀನಮಾನತ್ತಮೀಕಾರೇ"ತಿ ಈಮ್ಹಿ ಮಾತುಲಾದ್ಯನ್ತಸ್ಸ ಆನೋ। ಮಾತುಲಾನೀತ್ಯಾದಿ।

ಅನದಾದಿತೋ ವಾ ಈ। ಸಖೀ, ಹತ್ಥೀ।

ಭವತೋ ಭೋತೋ।

ಈಮ್ಹಿ ಭವನ್ತಸ್ಸ ಭೋತೋ ಹೋತಿ। ಭೋತೀ।

೧೨೭. "ಣ ವ ಣಿಕಣೇಯ್ಯ ಣನ್ತೂಹೀ"ತಿ ಈ। ಮಾನವೀ, ನಾವಿಕೀ, ವೇನತೇಯ್ಯೀ, ಗೋತಮೀ।

೧೨೮. "ನ್ತುಸ್ಸ ತಮೀಕಾರೇ"ತಿ ನ್ತುಸ್ಸ ತೋ ವಾ। ಗುಣವತೀ, ಗುಣವನ್ತೀ। ಧಿತಿಮತೀ, ಧಿತಿಮನ್ತೀ।

ನ್ತಸ್ಸ ನ್ತುಬ್ಯಪದೇಸೋ। ಮಹತೀ, ಮಹನ್ತೀ।

೧೨೯. **ಪತಿಭಿಕ್ಖುರಾಜೀಕಾರನ್ತೇಹಿ ಇನೀ।**

ಪತ್ಯಾದೀಹಿ ಈಕಾರನ್ತೇಹಿ ಚ ಇತ್ಥಿಯಂ ಇನೀ ಹೋತಿ।

"ಪತಿಸ್ಸಿನೀಮ್ಹೀ"ತಿ ಪತ್ಯನ್ತಸ್ಸ ಅತ್ತೇ ಸರಲೋಪಾದೋ ತುಕಾರೇನ ಲೋಪಾಭಾವೋ। "ವಾ ಪರೋ ಅಸರೂಪಾ"ತಿ ಇಲೋಪೋ, ದೀಘೋ ಚ। ಗಹಪತಾನೀ, ಭಿಕ್ಖುನೀ, ರಾಜಿನೀ, ಮೇಧಾವಿನೀ, ತಪಸ್ಸಿನೀ, ಧಮ್ಮಚಾರಿಣೀ, ಭಯದಸ್ಸಾವಿನೀ, ಭುತ್ತಾವಿನೀತ್ಯಾದಿ।

ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಾ।

ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗ

೧೩೦. ಚಿತ್ತ , ಸಿ।

ನಪುಂಸಕೇಹಿ ಅತೋ ನಿಚ್ಚನ್ತೇವ।

ಸಿಂ।

ಅಕಾರನ್ತೇತಿ ನಪುಂಸಕೇಹಿ ಸಿಸ್ಸ ನಿಚಂ ಅಂ ಹೋತಿ। ಚಿತ್ತಂ।

ಯೋನಂ ನಿ ನಪುಂಸಕೇಹಿತ್ವೇವ।

ಅತೋ ನಿಚ್ಚಂ।

ಅಕಾರನ್ತೇಹಿ ನ ಪುಂಸಕೇಹಿ ಯೋನಂ ನಿಚ್ಚಂ ನಿ ಹೋತಿ, ನಿಸ್ಸ ಆ। ಚಿತ್ತಾ। ಪಕ್ಖೇ - ಯೋಸ್ವಾದಿನಾ ದೀಘೇ - ಚಿತ್ತಾನಿ।

೧೩೧. ಗಲೋಪೇ - ಹೇ - ಚಿತ್ತ। ಚಿತ್ತಾ, ಚಿತ್ತಾನಿ।

೧೩೨. ಚಿತ್ತಂ । ನಿಸ್ಸ ಏ - ಚಿತ್ತೇ, ಚಿತ್ತಾನಿ। ಸೇಸಂ ಬುದ್ಧೋವ।

೧೩೩. ಮನ, ಸಿ, ಮನಂ।

ನಾ ವಾತ್ವೇವ।

೧೩೪. ಮನೋಗಣಾದಿತೋ ಸ್ಮಿನ್ನಾನಮಿಆ।

ಮನಾದಿತೋ ಸ್ಮಿನ್ನಾನಂ ಇಆ ವಾ ಹೋನ್ತಿ।

ಸ ಸರೇ ವಾಗಮೋ।

ವಿಭತ್ಯಾದೇಸೇ ಸರೇ ಪರೇ ಮನಾದಿತೋ ಸಾಗಮೋ ವಾ ಹೋತಿ। ಮನಸಾ।

೧೩೫. ಸಸ್ಸ ಚೋ

ಮನಾದಿತೋ ಸಸ್ಸ ಓ ಹೋತಿ, ಚಸದ್ದೇನ ಸ್ಮಾಸ್ಸ ಆ ಚ। ಮನಸೋ, ಮನಸಾ।

೧೩೬. ಮನಸಿ । ಸೇಸಂ ಚಿತ್ತಂವ।

೧೩೭ಮನಂ ಸಿರಂ ಉರಂ ತೇಜಂ, ರಜಂ ಓಜಂ ವಯಂ ಪಯಂ।
ಯಸಂ ತಪಂ ವಚಂ ಚೇತಂ, ಏವಮಾದಿ ಮನೋಗಣೋ॥

೧೩೮. ಗುಣವನ್ತು , ಸಿ।

“ಅಂ ನಪುಂಸಕೇ”ತಿ ಸಿಮ್ಹಿ ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸ ನ್ತುಸ್ಸ ಅಂ। ಗುಣವಂ। ನ್ತುಸ್ಸ ತ್ತೇ - ಗುಣವನ್ತಾನಿ।

೧೩೯. ಯೋತೋಞ್ಞಂ ಪುಮೇವ। ಏವಂ ಗಚ್ಛಂ।

೧೪೦. ಅಟ್ಠಿ।

ವಾತ್ವೇವ।

“ಯೋನನ್ನಿ ನಪುಂಸಕೇಹೀ”ತಿ ಯೋನಂ ನಿ ವಾ। ಅಟ್ಠೀನಿ। ಝುತ್ತಾ ಯೋಲೋಪೇ - ಅಟ್ಠೀ। ತಥಾಲಪನೇ।

೧೪೧. ಅಟ್ಠಿಂ, ಅಟ್ಠೀನಿ, ಅಟ್ಠೀ। ಸೇಸಂ ಅಗ್ಗೀವ।

೧೪೨. ದಣ್ಡೀ, ಸಿ।

ಅಘತ್ತಾ ರಸ್ಸೋ, ದಣ್ಡಿ। ಯೋತೋಙ್ಹಂ ಪುಮೇವ।

೧೪೩. ಆಯು ಅಟ್ಠೀವ।

ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗಾ।

ಪುಮಿತ್ಥಿಲಿಙ್ಗ

೧೪೪. ಪುಮಿತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಾ - ಘಟ, ಕಟ, ಯಟ್ಠಿ, ಮುಟ್ಠಿ, ಸಿನ್ಧು, ರೇಣುಪ್ಪಭುತಯೋ ದ್ವಿಪದ ಚತುಪ್ಪದ ಜಾತಿವಾಚಿನೋ ಚ।

ಯಥಾ - ಘಟೋ, ಈಪಚ್ಚಯೇ-ಘಟೀ। ಏಸೋ ಯಟ್ಠಿ, ಏಸಾ ಯಟ್ಠಿಚ್ಚಾದಿ।

ದ್ವಿಪದಜಾತಿವಾಚಿನೋ ಯಥಾ - ಖತ್ತಿಯೋ। ಆಪಚ್ಚಯೇ- ಖತ್ತಿಯಾ, ಸಮಣೋ, ಈಮ್ಹಿ-ಸಮಣೀಇಚ್ಚಾದಿ।

ಚತುಪ್ಪದಜಾತಿವಾಚಿನೋ ಯಥಾ - ಗಜೋ, ಆ-ಗಜಾ, ಬ್ಯಗ್ಘೋ, ಈಮ್ಹಿ - ಬ್ಯಗ್ಘೀಇಚ್ಚಾದಿ।

ಪುಮನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗ

೧೪೫. ಪುಮನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗಾ - ಧಮ್ಮ, ಕಮ್ಮ, ಬ್ರಹ್ಮ, ಕುಸುಮ ಸಙ್ಗಮ, ಪದುಮ, ಅಸ್ಸಮ, ವಿಹಾರ, ಸರೀರ, ಸುವಣ್ಣ, ವಣ್ಣ, ಕಹಾಪಣ, ಭವನ, ಭುವನ, ಯೋಬ್ಬನ, ಭುಸನ, ಆಸನ, ಸಯನ, ಓದನ, ಆಕಾಸ, ಉಪವಾಸ, ಮಾಸ, ದಿವಸ, ರಸ, ಥಲ, ಫಲ, ರಟ್ಠ ಅಮ್ಬು, ಮಧ್ವಾದಯೋ।

ಇತ್ಥಿನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗ

೧೪೬. ಇತ್ಥಿನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗಾ - ನಗರ, ಅಚ್ಚಿಪ್ಪಮುಖಾ।

ಸಬ್ಬಲಿಙ್ಗ

೧೪೭. ಸಬ್ಬಲಿಙ್ಗಾ - ತಟ ಪುಟ ಪತ್ತ ಮಣ್ಡಲ ಕಲಸಾ ದಯೋ, ನಾಮೀಕತಾ, ಸಬ್ಬನಾಮಾನಿ ಚ। ಯಥಾ - ತಟೋ, ಈಮ್ಹಿ - ತಟೀ, ತಟಮಿಚ್ಚಾದಿ।

ನಾಮೀಕತಾ ಯಥಾ - ದೇವದತ್ತೋ, ಆ - ದೇವದತ್ತಾ ದೇವದತ್ತಮಿಚ್ಚಾದಿ।

ಸಬ್ಬನಾಮ

೧೪೮. ಸಬ್ಬ , ಕತರ, ಕತಮ, ಉಭಯ, ಇತರ, ಅಞ್ಞ, ಅಞ್ಞತರ, ಅಞ್ಞತಮ, ಪುಬ್ಬ, ಪರ, ಅಪರ, ದಕ್ಖಿಣ, ಉತ್ತರ, ಏಕ, ಯ, ತ, ಏತ, ಇಮ, ಅಮು, ಕಿಂ, ತುಮ್ಹ, ಅಮ್ಹ-ಇತಿ ಸಬ್ಬನಾಮಾನಿ।

ಸಬ್ಬೋ ಬುದ್ಧೋವ। ಅಯಂ ವಿಸೇಸೋ।

ಯೋತ್ವೇವ।

ಸಬ್ಬನಾಮಕಾರತೇ ಪಠಮೋ।

ಸಬ್ಬಾದೀನಮಕಾರತೋ ಪರೋ ಪಠಮೋ ಯೋ ಏತ್ತಂ ಯಾತಿ ಸಬ್ಬೇ।

"ತಯೋ ನೇವ ಚ ಸಬ್ಬನಾಮೇಹೀ"ತಿ ನಿಸೇಧಾ ಸಸ್ಮಾಸ್ಮಿನ್ನಂ ಆಯ ಆ ಏ ನ ಹೋನ್ತಿ। ಸಬ್ಬಸ್ಸ।

ಸಬ್ಬತೋ ನಂ ಸಂಸಾನಂ।

ಸಬ್ಬಾದಿತೋ ನಂಇಚ್ಚಸ್ಸ ಸಂಸಾನಂ ಹೋನ್ತಿ।

ಅಕಾರೋ ಏಇತ್ವೇವ।

ಸಬ್ಬನಾಮಾನಂ ನಮ್ಹಿ ಚ।

ನಮ್ಹಿ ಸಬ್ಬಾದೀನಮಕಾರಸ್ಸ ಏ ಹೋತಿ। ಸಬ್ಬೇಸಂ, ಸಬ್ಬೇಸಾನಂ।

೧೪೯. ಇತ್ಥಿಯಂ ಆ, ಸಬ್ಬಾ ಕಞ್ಞಾವ। ಅಯಂ ವಿಸೇಸೋ। ವಾತ್ವೇವ।

ಘಪತೋ ಸ್ಮಿಂಸಾನಂ ಸಂಸಾ।

ಘಪಸಞ್ಞಾತೋ ಸಬ್ಬಾದಿತೋ ಸ್ಮಿಂಸಾನಂ ಸಂಸಾ ವಾ ಹೋನ್ತಿ।

"ಸಂಸಾಸ್ವೇಕವಚನೇಸು ಚೇ"ತಿ ಸಾಗಮೋ।

ಘೋ ರಸ್ಸಂ।

ಏಕವಚನಸಂಸಾಸು ಘೋ ರಸ್ಸಂ ಯಾತಿ। ಸಬ್ಬಸ್ಸಾ, ಸಬ್ಬಾಯ। ಸಬ್ಬಾಸಂ, ಸಬ್ಬಾಸಾನಂ। ಸಬ್ಬಸ್ಸಂ, ಸಬ್ಬಾಯಂ। ಸಬ್ಬಾಸು।

ನೇತಾಹಿ ಸ್ಮಿಮಾಯಯಾ।

ಘಪಞ್ಞಾಹಿ ಸಬ್ಬಾದೀಹಿ ಸ್ಮಿನೋ ಆಯ ಯಾ ನ ಹೋನ್ತಿ।

೧೫೦. ನಪುಂಸಕೇ - ಸಬ್ಬಂ। ಸಬ್ಬಾನಿ। ಏವಂ ದುತಿಯಾ।

ಸಬ್ಬಾದಯೋ ನಪುಂಸಕೇ ತತಿಯಾದೀಸು ಸಕಸಕಪುಮಸಮಾ। ಏವಂ ಯ - ಸದ್ದನ್ತಾ।

೧೫೧. ಪುಬ್ಬಪರಾಪರೇಹಿ ತು ಸ್ಮಿನೋ "ಯದನುಪಪನ್ನಾ ನಿಪಾತನಾ ಸಿಜ್ಝನ್ತೀ"ತಿ ಅನಿತ್ಥಿಯಂ ಏ ವಾ। ಪುಬ್ಬೇ, ಪುಬ್ಬಸ್ಮಿಂಇಚ್ಚಾದಿ।

ಏಕಸದ್ದೋ ಸಙ್ಖ್ಯಾತುಲ್ಯಞ್ಞಾಸಹಾಯತ್ಥೋ। ಯದಾ ಸಙ್ಖ್ಯತ್ಥೋ, ತದೇಕವಚನೋ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ಸಬ್ಬವಚನೋ ಚ।

ಯಾದೀನಮಾಲಪನಂ ನತ್ಥಿ।

೧೫೨. ತ, ಸಿ।

ಸಿಮ್ಹಿ ಸಂ ಅನಪುಂಸಕಸ್ಸೇತ್ವೇವ।

ಏತತೇಸಂ ತೋ।

ಸಿಮ್ಹಿ ಅನಪುಂಸಕಾನಂ ಏತತಇಚ್ಚೇತೇಸಂ ತಕಾರಸ್ಸ ಸ ಹೋತಿ। ಸೋ।

ತಸ್ಸ ವಾ ನತ್ತಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ।

ತಿಲಿಙ್ಗೇಸು ಸಬ್ಬಾದೀನಂ ತಕಾರಸ್ಸ ನೋ ವಾ ಹೋತಿ। ನೇ, ತೇ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಸಮಂ, ನತ್ತಂವ ವಿಸೇಸೋ।

೧೫೩. ಇತ್ಥಿಯಂ - ಸಾ, ನಾ, ನಾಯೋ, ತಾ, ತಾಯೋಇಚ್ಚಾದಿ।

ವಾತ್ವೇವ।

ತತೋ ಸಸ್ಸ ಸ್ಸಾಯ।

ತಾಏತಾಇಮಾಹಿ ಸಸ್ಸ ಸ್ಸಾಯೋ ವಾ ಹೋತಿ।

ಸಂಸಾಸ್ವೇಕವಚನೇಸು ಇಇತ್ವೇವ।

ತಸ್ಸಾ ವಾ।

ಏಕವಚನಸಂಸಾಸು ತಾಸದ್ದಸ್ಸ ಆ ಇತ್ತಂ ವಾ ಯಾತಿ। ತಿಸ್ಸಾಯ, ತಿಸ್ಸಾ, ತಸ್ಸಾ, ತಾಯ। ತಾಸಂ, ತಾಸಾನಂ। ತಿಸ್ಸಂ, ತಸ್ಸಂ, ತಾಯಂ। ತಾಸು।

೧೫೪. ನಪುಂಸಕೇ - ತಂಇಚ್ಚಾದಿ।

೧೫೫. ಏಸೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಸಮಂ।

೧೫೬. ಇತ್ಥಿಯಂ - ಏಸಾ।

ಸಂಸಾಸ್ವೇಕವಚನೇಸ್ವೇತ್ವೇವ।

ಏತಿಮಾಸಮಿ।

ಏಕವಚನಸಂಸಾಸು ಏತಾಇಮಾನಮನ್ತಸ್ಸ ಇ ಹೋತಿ। ಏತಿಸ್ಸಾಯ, ಏತಿಸಾ, ಏತಾಯ। ಏತಾಸಂ, ಏತಾಸಾನಂ। ಏತಿಸ್ಸಂ, ಏತಸ್ಸಂ, ಏತಾಯಂ। ಏತಾಸು। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಾವ।

೧೫೭. ನಪುಂಸಕೇ - ಏತಂ ಇಚ್ಚಾದಿ।

೧೫೮. ಇಮ, ಸಿ।

“ಅನಪುಂಸಕಸ್ಸಾಯಂ ಸಿಮ್ಹೀ”ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಅಯಂ। ಸಿಲೋಪೋ। ಅಯಂ, ಇಮೇ। ಇಮಂ, ಇಮೇ।

“ಅನಿಮಿ ನಾಮ್ಹಿ ಚೇ”ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಅನೋ, ಇಮಿ ಚ। ಅನೇನ, ಇಮಿನಾ।

“ಸಬ್ಬಸ್ಸಿಮಸ್ಸೇ ವಾ”ತಿ ಸುನಂಹಿಸು ಏವಾ। ಏಹಿ, ಇಮೇಹಿ। ವಾ ಸ್ಮಾಸಸ್ಮಿಂಸಂಸಾಸ್ವತ್ತನ್ತ್ವೇವ।

ಇಮಸದ್ದಸ್ಸ ಚ।

ಸಸ್ಮಾಸ್ಮಿಂಸಂಸಾಸು ಇಮಸ್ಸ ಅತ್ತಂ ವಾ ಹೋತಿ। ಅಸ್ಸ, ಇಮಸ್ಸ। ಏಸಂ, ಏಸಾನಂ, ಇಮೇಸಂ, ಇಮೇಸಾನಂ। ಅಸ್ಮಾ, ಇಮಮ್ಹಾ, ಇಮಸ್ಮಾ। ಏಹಿ, ಇಮೇಹಿ। ಅಸ್ಮಿಂ, ಇಮಮ್ಹಿ, ಇಮಸ್ಮಿಂ। ಏಸು, ಇಮೇಸು।

ಅತ್ತಪಕ್ಖೇ - “ನ ತಿಮೇಹಿ ಕತಾಕಾರೇಹೀ”ತಿ ಸ್ಮಾಸ್ಮಿನ್ನಂ ಮ್ಹಾಮ್ಹಿ ನ ಸಿಜ್ಝನ್ತೇ।

೧೫೯. ಇತ್ಥಿಯಂ - ಅಯಂ। ಸೇಸಂ ಏತಾವ, ಸಂಸಾಸ್ವತ್ತಂವ ವಿಸೇಸೋ।

೧೬೦. ನಪುಂಸಕೇ - ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸ ವಾತ್ವೇವ।

“ಇಮಸ್ಸಿದಮಂಸಿಸು ನಪುಂಸಕೇ”ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಇದಂ ವಾ। ಇದಂ, ಇಮಂ ಇಮೇ, ಇಮಾನಿ। ಏವಂ ದುತಿಯಾ।

೧೬೧. ಅಮು , ಸಿ।

ವಾ ಅನಪುಂಸಕಸ್ಸ ಸಿಮ್ಹಿತ್ವೇವ।

“ಅಮುಸ್ಸ ಮೋ ಸಂ”ತಿ ಮಸ್ಸ ಸೋ ವಾ, ಸಿಲೋಪೋ। ಅಸು।

“ಸಬ್ಬತೋ ಕೋ”ತಿ ಸಬ್ಬನಾಮತೋ ಕಾಗಮೋ। “ಸೋ”ತಿ ಓ, ಅಮುಕೋ, ಪಕ್ಖೇ - ಅಮು। ಅಮೂ, ಅಮುಯೋ।

ಪುಬ್ಬೇವ ಯೋನಂ ವೋಕಾರೋ ನ। ಅಮುಂ। ಅಮೂ, ಅಮುಯೋ। ಸೇಸಂ ಭಿಕ್ಖುವ ಸಬ್ಬಾದಿಕಾರಿಯಾಞ್ಞತ್ರ।

೧೬೨. ಇತ್ಥಿಯಂ - ಅಸು। ಸೇಸಂ ಯಾಗುಸಮಂ। ವಿಸೇಸೋಯಂ - ಅಮುಸ್ಸಾ, ಅಮುಯಾ। ಅಮೂಸಂ, ಅಮೂಸಾನಂ। ಅಮುಸ್ಸಂ, ಅಮುಯಂ। ಅಮೂಸು।

೧೬೩. ನಪುಂಸಕೇ - ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸ ಅಂಸಿಸು ನಪುಂಸಕೇತ್ವೇವ।

“ಅಮುಸ್ಸಾದುಂ”ತಿ ಅದುಂ। ಅದುಂ। ಅಮೂ, ಅಮೂನಿ। ಏವಂ ದುತಿಯಾ।

೧೬೪. “ಸೇಸೇಸು ಚೇ”ತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಕಿಸ್ಸ ಕೋ। ಕೋ, ಕಾ, ಕಂ ಇಚ್ಚಾದಿ। ಲಿಙ್ಗತ್ತಯೇ ಸಬ್ಬಸಮೋ।

೧೬೫. ತುಮ್ಹ , ಸಿ, ಅಮ್ಹ, ಸಿ।

ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸ ತುಮ್ಹಮ್ಹಾನನ್ತ್ಯಧಿಕಾರೋ।

ತ್ವಮಹಂ ಸಿಮ್ಹಿ ಚ।

ಸಿಮ್ಹಿ ಸವಿಭತ್ತೀನಂ ತುಮ್ಹಮ್ಹಾನಂ ತ್ವಂ ಅಹಂ ಹೋನ್ತಿ। ಚಸದ್ದೇನ ತುಮ್ಹಸ್ಸ ತುವಂ ಚ। ತ್ವಂ, ತುವಂ, ಅಹಂ। ಯೋ - ತುಮ್ಹೇ।

“ಮಯಂ ಯೋಮ್ಹಿ ಪಠಮೇ”ತಿ ಅಮ್ಹಸ್ಸ ಮಯಂ ಹೋತಿ। ಮಯಂ।

೧೬೬. “ತಂಮಮಮ್ಹೀ”ತಿ ಅಮ್ಹಿ ತಂ ಮಂ ಹೋನ್ತಿ।

“ತವಂ ಮಮಞ್ಚ ನವಾ”ತಿ ಅಮ್ಹಿ ತವಂ ಮಮಞ್ಚ ನವಾ।

“ತುಮ್ಹಸ್ಸ ತುವಂ ತ್ವಮಮ್ಹೀ”ತಿ ತುಮ್ಹಸ್ಸ ತುವಂ, ತ್ವಞ್ಚ। ತಂ, ತವಂ, ತುವಂ, ತ್ವಂ, ಮಂ, ಮಮಂ।

ಆಕನ್ತ್ವೇವ।

“ವಾ ಯೋಪ್ವಪಠಮೋ”ತಿ ದುತಿಯಾಯೋಸ್ಸ ಆಕಂ ವಾ। ತುಮ್ಹಾಕಂ, ತುಮ್ಹೇ। ಅಮ್ಹಾಕಂ, ಅಮ್ಹೇ।

೧೬೭. “ನಾಮ್ಹಿ ತಯಾ ಮಯಾ”ತಿ ನಾಮ್ಹಿ ತಯಾ ಮಯಾ ಹೋನ್ತಿ। “ತಯಾತಯೀನಂ ತಕಾರೋ ತ್ವತ್ತಂವಾ”ತಿ ತಸ್ಸ ತ್ವೋ ವಾ। ತ್ವಯಾ, ತಯಾ, ಮಯಾ। ತುಮ್ಹೇಹಿ, ಅಮ್ಹೇಹಿ।

೧೬೮. “ತವ ಮಮ ಸೇ”ತಿ ಸೇ ತವ ಮಮ ಹೋನ್ತಿ।

“ತುಯ್ಹಂ ಮಯ್ಹಂ ಚೇ”ತಿ ಸೇ ತುಯ್ಹಂ ಮಯ್ಹಞ್ಚ।

“ಸಸ್ಸಂ”ತಿ ಸಸ್ಸ ಅಂ ವಾ।

“ಅಮ್ಹಸ್ಸ ಮಮಂ ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸ ಸೇ”ತಿ ಸೇ ಅಮ್ಹಸ್ಸ ಮಮಂ ಚ। ತವ, ತುಯ್ಹಂ, ತುಮ್ಹಂ, ಮಮ, ಮಯ್ಹಂ, ಅಮ್ಹಂ, ಮಮಂ।

“ತುಮ್ಹಮ್ಹೇಹಿ ನಮಾಕಂ”ತಿ ನಂವಚನಸ್ಸ ಆಕಂ। ತುಮ್ಹಾಕಂ, ಅಮ್ಹಾಕಂ। ಸ್ಮಾನಾವ।

೧೬೯. “ತುಮ್ಹಾಮ್ಹಾನಂ ತಯಿ ಮಯೀ”ತಿ ಸ್ಮಿಮ್ಹಿ ತಯಿ ಮಯಿ ಹೋನ್ತಿ। ತ್ವೇ ಕತೇ - ತ್ವಯಿ, ತಯಿ, ಮಯಿ, ತುಮ್ಹೇಸು, ಅಮ್ಹೇಸು। ಲಿಙ್ಗತ್ತಯೇ ಸಮಂ।

೧೭೦. ನವಾತ್ವೇವ।

ಪದತೋ ದುತಿಯಾ ಚತುತ್ಥೀ ಛಟ್ಠೀಸು ವೋನೋ।

ಅತ್ಥಜ್ಜೋತಕಾ ವಣ್ಣಾ **ಪದಂ,** ದುತಿಯಾ ಚತುತ್ಥೀ ಛಟ್ಠೀ ಬಹುವಚನೇಸು ಪರೇಸು ಪದಸ್ಮಾ ಪರೇಸಂ ಸವಿಭತ್ತೀನಂ ತುಮ್ಹಾಮ್ಹಾನಂ ವೋನೋಕಾರಾ ನವಾ ಹೋನ್ತಿ।

ರಕ್ಖತು ವೋ, ಪಸ್ಸತು ನೋ, ದದಾತಿ ವೋ, ದದಾಹಿ ನೋ, ಸದ್ಧಾ ವೋ, ಸತ್ಥಾ ನೋ।

ನವಾತಿ ಕಿಂ, ಏಸೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸತ್ಥಾ।

೧೭೧. ಪದತೋತ್ಯಧಿಕಾರೋ।

"ತೇಮೇಕವಚನೇಸು ಚೇ"ತಿ ಚತುತ್ಥೀಛಟ್ಠೇಕವಚನೇಸು ತೇ ಮೇ ಹೋನ್ತಿ। ದದಾಮಿ ತೇ, ದದಾಹಿ ಮೇ, ಇದಂ ತೇ, ಅಯಂ ಮೇ।

"ನಅಮ್ಹೀ"ತಿ ಅಮ್ಹಿ ನಿಸೇಧೋ। ಪಸ್ಸೇಥ ತಂ, ಅಜಿನಿ ಮಂ।

"ವಾ ತತಿಯೇ ಚೇ"ತಿ ತತಿಯೇಕವಚನೇ ತೇ ಮೇ ವಾ ಹೋನ್ತಿ। ಕತಂ ತೇ ತಯಾ ವಾ। ಕತಂ ಮೇ ಮಯಾ ವಾ।

"ಬಹುವಚನೇಸು ವೋನೋ"ತಿ ತತಿಯಾಬಹುವಚನೇಸು ವೋ ನೋ ಹೋನ್ತಿ। ಬಹುವಚನೇ ಪಠಮೇ ಯೋಮ್ಹಿ ಚ। ಕತಂ ವೋ, ಕತಂ ನೋ, ಗಾಮಂ ವೋ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ, ಗಾಮಂ ನೋ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಮ।

ಸಙ್ಖ್ಯಾ

೧೭೨. ಸಙ್ಖ್ಯಾ ವುಚ್ಚತೇ।

ಏಕಸದ್ದೋ ಸಬ್ಬನಾಮೇಸು ವುತ್ತೋ।

೧೭೩. ದ್ವಾದಯೋ ಅಟ್ಠಾರಸನ್ತಾ ಬಹುವಚನನ್ತಾ।

ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸ, ಇತ್ಥಿಪುಮನಪುಂಸಕಸಙ್ಖ್ಯನ್ತಿ ಚಾಧಿಕಾರೋ।

"ಯೋಸು ದ್ವಿನ್ನಂ ದ್ವೇ ಚೇ"ತಿ ದ್ವಿಸ್ಸ ದ್ವೇ ಹೋತಿ। ದ್ವೇ, ದ್ವೇ, ದ್ವೀಭಿ, ದ್ವೀಹಿ।

ನೋ ಚ ದ್ವಾದಿತೋ ನಮ್ಹಿ।

ನಮ್ಹಿ ದ್ವಾದಿತೋ ನಕಾರಾಗಮೋ ಹೋತಿ। ದ್ವಿನ್ನಂ, ದ್ವೀಸು, ಲಿಙ್ಗತ್ತಯೇ ಸಮಂ।

೧೭೪. ತಿಚತುನ್ನಂ ತಿಸ್ಸೋ ಚತಸ್ಸೋ ತಯೋ ಚತ್ತಾರೋ ತೀಣಿ ಚತ್ತಾರಿ।

ಯೋಸು ಇತ್ಥಿಪುಮನಪುಂಸಕೇಸು ಸವಿಭತ್ತೀನಂ ತಿಚತುನ್ನಂ ತಿಸ್ಸೋ ಚತಸ್ಸೋ ಆದಯೋ ಹೋನ್ತಿ। ತಯೋ, ತಯೋ, ತೀಭಿ, ತೀಹಿ, ತಿನ್ನಂ।

“ಇಣ್ಣಮಿಣ್ಣನ್ನಂ ತೀಹಿ ಸಙ್ಖ್ಯಾಹೀ”ತಿ ತಿಸದ್ದತೋ ನಂಇಚ್ಚಸ್ಸ ಇಣ್ಣಂ ಇಣ್ಣನ್ನಂ ಚ। ತಿಣ್ಣಂ, ತಿಣ್ಣನ್ನಂ, ತೀಸು।

೧೭೫. ಇತ್ಥಿಯಂ-ತಿಸ್ಸೋ , ತಿಸ್ಸೋ, ತೀಭಿ, ತೀಹಿ।

“ನೋ ಚಾ”ದೋ ಚಕಾರೇನ ನಮ್ಹಿ ಸ್ಸಂಆಗಮೋ, ವಗ್ಗನ್ತೇತಿಸ್ಸನಂ, ತೀಸು।

೧೭೬. ನಪುಂಸಕೇ-ತೀಣಿ, ತೀಣಿ, ತೀಹಿ।

೧೭೭. ಚತ್ತಾರೋ।

“ಓಸರೇ ಚೇ”ತೀಹ ಚಕಾರೇನ ಯೋಸು ಉಸ್ಸ ಉರೋ। “ತತೋ ಯೋನಮೋತೂ”ತೀಹ ತುಕಾರೇನ ಯೋನಂ ಓ। ಚತುರೋ। ಏವಂ ದುತಿಯಾ। ಚತೂಹಿ, ಚತುನ್ನಂ, ಚತೂಸು।

೧೭೮. ಇತ್ಥಿಯಂ , ಚತಸ್ಸೋ, ಚತಸ್ಸೋ, ಚತೂಹಿ। ಪುಬ್ಬೇವ ಸ್ಸಂಆಗಮೋ। ಯದಾದಿನಾ ಉಸ್ಸ ಅತ್ತಂ। ಚತಸ್ಸನ್ನಂ, ಚತೂಸು।

೧೭೯. ನಪುಂಸಕೇ, ಚತ್ತಾರಿ, ಚತ್ತಾರಿ।

೧೮೦. “ಪಞ್ಚಾದೀನ ಮಕಾರೋ”ತಿ ಯೋಸು ಸವಿಭತ್ತಿಸ್ಸ ಪಞ್ಚಾದ್ಯನ್ತಸ್ಸ ಅತ್ತಂ। ಪಞ್ಚ, ಪಞ್ಚ।

“ಪಞ್ಚಾದೀನ ಮತ್ತಂ”ತಿ ಸುನಂಹಿಸು ಪಞ್ಚಾದ್ಯನ್ತಸ್ಸ ಅತ್ತಂ। ಏದೀಘಾನಮಪವಾದೋಯಂ। ಪಞ್ಚಹಿ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ, ಪಞ್ಚಸು। ಲಿಙ್ಗತ್ತಯೇ ಸಮಂ।

೧೮೧. ಏವಂ ಛ ಸತ್ತ ಅಟ್ಠ ನವ ದಸಾದಯೋ ಅಟ್ಠಾರಸನ್ತಾ।

೧೮೨. ವೀಸತ್ಯಾದಯೋ ಆನವುತಿಯಾ ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗಾ ಏಕವಚನನ್ತಾ, ವೀಸತಿ ರತ್ತೀವ। ಏವಂ ತಿಂಸತಿ।

ಚತ್ತಾಲೀಸಂ ಪಞ್ಞಾಸಂ ಸದ್ದೇಹಿ ಪರಾಸಂ ಸಬ್ಬಾಸಂ ವಿಭತ್ತೀನಂ “ಸಬ್ಬಾಸಮಾ”ದೋತೀಹ ಆದಿಸದ್ದೇನ ಲೋಪೋ, ಸಟ್ಠಿ ವೀಸತೀ ವ। ಏವಂ ಸತ್ತತಿ ಅಸೀತಿ ನವುತಿ।

ಸತಂ ನಪುಂಸಕಮೇಕವಚನನ್ತಂ। ಏವಂ ಸಹಸ್ಸಾದಿ।

ಕೋಟಿ ವೀಸತೀವ।

೧೮೩. ರಾಸಿಭೇದೇ ತು ಸಬ್ಬತ್ಥ ಬಹುವಚನಮ್ಪಿ। ಯಥಾ-ದ್ವೇವೀಸತಿಯೋ ಬುದ್ಧದನ್ತಾ। ತಿಸ್ಸೋ ವೀಸತಿಯೋ ದಿನಘಟಿಕಾ। ಏವಮಞ್ಞತ್ರ।

ಏಸೇಸೋ ಏತನ್ತಿಪ್ಪಸಿದ್ಧಿ, ಲೋಕಸ್ಸ ಹೋತಿ ಯತ್ಥತ್ಥೇಸು।

ಥೀಪುಮನಪುಂಸಕಾನಿತ್ಯುಚ್ಚನ್ತೇ, ತಾನಿಮಾನಿ ಲೋಕೇನಾತ್ಥಾ।

ಅಲಿಙ್ಗ

೧೮೪. ಅಲಿಙ್ಗಾ ವುಚ್ಚನ್ತೇ।

ಕ್ವಚಿ ತೋ ಪಞ್ಚಮ್ಯತ್ಥೇ।

ಲಿಙ್ಗತೋ ಪಞ್ಚಮ್ಯತ್ಥೇ ಕ್ವಚಿ ತೋಪ್ಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ।

“ತ್ವಾದಯೋ ವಿಭತ್ತಿಸಞ್ಞಾಯೋ”ತಿ ತೋಪ್ಪಭುತಿದಾನ್ಯನ್ತಾನಂ ವಿಭತ್ತಿಸಞ್ಞಾ। ತಸ್ಮಾ ತದನ್ತಾನಮ್ಪಿ ವಿಭತ್ಯನ್ತತ್ತಾ ಪದತ್ತಂ ಸಿದ್ಧನ್ತಿ ನ ಪುನ ವಿಭತ್ತಿ। ಚೋರಸ್ಮಾ ಚೋರತೋ। ಏವಂ ಪಿತಿತೋ, ಏತ್ಥ “ಪಿತಾದೀನ ಮಸಿಮ್ಹಿ” ತ್ಯತ್ರಾಸಿಮ್ಹಿಗ್ಗಹಣೇನ ತೋಮ್ಹಿ ಪಿತಾದೀನಂ ಉಸ್ಸ ಇ।

ಇಮಸ್ಸಿ ಥನ್ದಾನಿಹತೋಧೇಸು ಚ।

ಥಂಆದೀಸು ಪರೇಸು ಇಮಸ್ಸ ಇ ಹೋತಿ। ಇತೋ।

“ಸಬ್ಬಸ್ಸೇತಸ್ಸಾಕಾರೋ ವಾ”ತಿ ತೋಥೇಸ್ವೇತಸ್ಸ ಅತ್ತಂ ವಾ, ಅತೋ, ಏತ್ತೋ। ಪಕ್ಖೇ- “ಸರಲೋಪಾ”ದಿನಾ ಅಕಾರಲೋಪೋ।

“ತ್ರತೋಥೇಸು ಚೇ”ತಿ ಕಿಸ್ಸ ಕು। ಕುತೋ।

“ಕ್ವಚಿ ತೋ”ತಿ ಸುತ್ತದ್ವಿಧಾಕರಣೇನ ಸತ್ತಮ್ಯತ್ಥೇ ಚ ತೋ ಹೋತಿ, ಆದಿಸ್ಮಿಂ, ಆದಿತೋ।

೧೮೫. “ತ್ರಥ ಸತ್ತಮಿಯಾ ಸಬ್ಬನಾಮೇಹೀ”ತಿ ಸತ್ತಮ್ಯತ್ಥೇ ತ್ರಥಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಹೋನ್ತಿ। ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ, ಸಬ್ಬತ್ರ, ಸಬ್ಬತ್ಥ, ದ್ವಿತ್ತಂ। ಏವಂ ಅತ್ರ, ಅತ್ಥ। ಏತ್ಥ “ತ್ರೇ ನಿಚ್ಚ”ನ್ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಏತಸ್ಸ ಅ। ಕುತ್ರ, ಕುತ್ಥ।

“ಸೇಸೇಸು ಚೇ”ತಿ ಕಾದೇಸೇ-ಕತ್ಥ।

೧೮೬. “ಕಿಸ್ಮಾ ವೋ ಚೇ”ತಿ ವಪ್ಪಚ್ಚಯೋ। “ಕಿಸ್ಸ ಕ ವೇಚೇ”ತಿ ಕೋ, ಕಕಾರಾಕಾರಲೋಪೋ। ಕ್ವ।

೧೮೭. “ಹಿಂ ಹಂ ಹಿಞ್ಚನ”ನ್ತಿ ಕಸ್ಮಾ ಹಿಂ ಆದಿಪಚ್ಚಯಾ। “ಕು ಹಿಂ ಹಂಸು ಚೇ”ತಿ ಕಿಸ್ಸ ಕು। ಚಕಾರೇನ ಹಿಞ್ಚನಂ ದಾಚನಂಸು ಚ। ಕುಹಿಂ, ಕುಹಂ, ಕುಹಿಞ್ಚನಂ।

೧೮೮. “ತಮ್ಹಾ ಚೇ”ತಿ ಹಿಂಹಂ। ತಹಿಂ, ತಹಂ।

೧೮೯. “ಯತೋ ಹಿಂ”ತಿ ಹಿಂ। ಯಹಿಂ।

೧೯೦. “ಇಮಸ್ಮಾ ಹಧಾ ಚೇ”ತಿ ಹಧಾ। ಇಹ, ಇಧ।

೧೯೧. “ಸಬ್ಬತೋ ಧೀ”ತಿ ಧಿ। ಸಬ್ಬಧಿ।

೧೯೨. ಕಾಲೇತ್ಯಧಿಕಾರೋ।

“ಕಿಂಸಬ್ಬಞ್ಞೇಕಯಕುಹಿ ದಾದಾಚನ”ನ್ತಿ ಕಿಂ ಆದಿತೋ ದಾ, ದಾಚನಂ ಚ। ಕಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ ಕದಾ, ಕುದಾಚನಂ।

“ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಸೋ ದಾಮ್ಹಿ ವಾ”ತಿ ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಸೋ ವಾ। ಸದಾ, ಸಬ್ಬದಾ।

೧೯೩. “ತಮ್ಹಾ ದಾನಿ ಚೇ”ತಿ ದಾನಿ, ದಾ ಚ। ತದಾನಿ, ತದಾ।

೧೯೪. ಯದಾದಿನಾ ಇಮಸದ್ದಾ, ಸಮಾನಾಪರೇಹಿ ಚ ಯಥಾಸಙ್ಖ್ಯಂ ಜ್ಜ ಜ್ಜುಪ್ಪಚ್ಚಯಾ, ಇಮ, ಸಮಾನಾನಂ ಅ, ಸಾ ಚ। ಅಜ್ಜ, ಸಜ್ಜು, ಅಪರಜ್ಜು।

೧೯೫. “ಇಮಸ್ಮಾ ರಹಿಧುನಾದಾನಿ ಚೇ”ತಿ ರಹ್ಯಾದಿಪ್ಪಚ್ಚಯಾ। “ಏತ ರಹಿಮ್ಹೀ”ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಏತೋ। ಏತರಹಿ।

“ಅ ಧುನಾಮ್ಹಿ ಚೇ”ತಿ ಇಮಸ್ಸ ಅ। ಅಧುನಾ, ಇದಾನಿ।

೧೯೬. ಲೋಪಂ ಇತ್ವೇವ।

ಸಬ್ಬಾಸಮಾವುಸೋಪಸಗ್ಗನಿಪಾತಾದೀಹಿ ಚ।

ಏತೇಹಿ ಪರಾ ಸಬ್ಬಾ ವಿಭತ್ತೀ ಲುಪ್ಯನ್ತೇ। ತ್ವಂ ಆವುಸೋ, ತುಮ್ಹೇ ಆವುಸೋ।

ಉಪಸಗ್ಗನಿಪಾತ

೧೯೭. ಉಪಸಗ್ಗನಿಪಾತಾ ವುಚ್ಚನ್ತೇ।

ಪ ಪರಾ ನಿ ನೀ ಉ ದು ಸಂ ವಿ ಅವ ಅನು ಪರಿ ಅಧಿ ಅಭಿ ಪತಿ ಸು ಆ ಅತಿ ಅಪಿ ಅಪ ಉಪ ಏತೇ ವೀಸತ್ಯುಪಸಗ್ಗಾ।

ಚ ನ ವ ವಾ ಮಾ ಹಿ ಧಿ ಚಿ ಕು ತು ನು ಚೇ ರೇ ಹೇ ಸ್ವೇ ವೇ ವೋ ಖೋ ನೋ ತೋ ಯಂ ನಂ ತಂ ಕಿಂ ಹನ್ದ ಕಿರ ಏವ ಕೀವ ಯಾವ ತಾವ ವತ ವಥ ಅಥ ಅಙ್ಗ ಇಙ್ಘ ತಗ್ಘ ಆಮ ನಾಮ ನೂನ ಪುನ ಪನ ಆಹ ಸಹ ಸಕ್ಕಾ ಲಬ್ಭಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಆರಾ ದೂರಾ ದಿವಾ ನವಾ ವಿನಾ ನಾನಾ ಅದ್ಧಾ ಮುಧಾ ಮಿಚ್ಛಾ ಪಚ್ಛಾ ಆವಿ ಸಕ್ಖಿ ಸಚ್ಚಿ ಸಚ್ಛಿ ಬಹಿ ಯದಿ ಇತಿ ಕಿನ್ತಿ ಅತ್ಥಿ ಸೋತ್ಥಿ ಖಲು ನನು ಕಿಮು ಅಸ್ಸು ಯಗ್ಘೇ ಸಚೇ ಹವೇ ಸುವೇ ಅರೇ ಪುರೇ ನಮೋ ತಿರೋ ಅಧೋ ಅಥೋ ಅಹೋ ರಹೋ ಹೀಯೋ ಭೀಯೋ ಅನ್ತೋ ಪಾತೋ ಸುದಂ ಕಲ್ಲಂ ಏವಂ ಧುವಂ ಅಲಂ ಹಲಂ ಸಯಂ ಸಾಯಂ ಸಮಂ ಸಾಮಂ ಕಾಮಂ ಪಾರಂ ಓರಂ ಚಿರಂ ಹುರಂ ಅಹಂ ಸಹಂ ಉಚ್ಚಂ ನೀಚಂ ಸಕಿಂ ಸದ್ಧಿಂ, ಅಥವಾ ಅನ್ತರಾ ಆರಕಾ ಬಾಹಿರಾ ಬಹಿದ್ಧಾ ಯಾವತಾ ತಾವತಾ ಸಮನ್ತಾ ಸಾಮನ್ತಾ ಆಮನ್ತಾ ಸಮ್ಮುಖಾ ಚರಹಿ ತರಹಿ ಸಮ್ಪತಿ ಆಯತಿ ಉಪರಿ ಯಾವದೇ ತಾವದೇ ತಿರಿಯಂ ಸನಿಕಂ ಸಸಕ್ಕಂ ಏತ್ತಾವತಾ ಪರಮ್ಮುಖಾ ಕಿತ್ತಾವತಾ ಏತರಹಿ ಅಙ್ಞದತ್ಥು ಸೇಯ್ಯಥಿದಂ ಅಪ್ಪೇವನಾಮ ಭೀಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ಇಚ್ಚಾದಯೋ ನಿಪಾತಾ।

೧೯೮. ಸದಿಸಾ ಯೇ ತಿಲಿಙ್ಗೇಸು, ಸಬ್ಬಾಸು ಚ ವಿಭತ್ತೀಸು।

ವಚನೇಸು ಚ ಸಬ್ಬೇಸು, ತೇ ನಿಪಾತಾತಿ ಕಿತ್ತಿತಾ।

ಯಥಾ - ಉಚ್ಚಂ ರುಕ್ಖೋ, ಲತಾ, ಘರಂ ವಾ, ಉಚ್ಚಂ ರುಕ್ಖೋ। ಹೇ ರುಕ್ಖ, ರುಕ್ಖಂ, ರುಕ್ಖೇನ, ರುಕ್ಖಸ್ಸ, ರುಕ್ಖಸ್ಮಾ, ರುಕ್ಖೇ ವಾ ಇಚ್ಚಾದಿ। ಉಚ್ಚಂ ರುಕ್ಖೋ, ರುಕ್ಖಾ ವಾ ಇಚ್ಚಾದಿ। ಏವಂ ಲತಾ, ಘರಾನಿ।

೧೯೯ಉಭಯೇಸು ವಿಭತ್ಯತ್ತ -
ಕ್ರಿಯದೇಸ ಸಮಯ ದಿಸಾಗುಣತ್ಥೇಹಿ।

සබ්බාපි යථායොගං,

විභත්තියොඤ්ඤේහි තුප්පරමා॥

තං යථා - අධිඅන්තොසද්දෙහි සත්තමී। සයංසද්දා තතියා, ඡට්ඨී ච। නමොසද්දා පඨමා, දුතියා ච। පාරංසද්දා සත්තමී। දිවාසද්දා පඨමා, දුතියා, සත්තමී ච। හෙට්ඨාසද්දා සත්තමී। උච්චංසද්දා සබ්බාපි। පසද්දා ච චසද්දා ච පඨමා, හෙසද්දා ආලපනේ පඨමා। තථාඤ්ඤේහිපි।

೧೦೦. ಉಪಸಗ್ಗಾ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸದ್ದನ್ತರೇನ ಸಹ ಪಯುಜ್ಜನ್ತೇ। ನಿಪಾತಾ ತು ಕೇಚಿ ವಿಸುಮ್ಪಿ। ಯಥಾ - ಪಹಾರೋ, ಪಹರತಿ, ಸಾ ಚ ಸೋ ಚ ಭಾಸತಿ ವಾ ಕರೋತಿ ವಾ, ಸೋತ್ಥಿತ್ಯಾದಿ।

೧೦೧. ಏಕೇಕಲಿಙ್ಗಂ ದ್ವಿಲಿಙ್ಗಂ, ತಿಲಿಙ್ಗಂ ಚಾಪ್ಯಲಿಙ್ಗಿಕಂ।

ಚತುಧೇತಿ ನಾಮಂ ನಾಮಂ, ನಮತ್ಯತ್ಥನ್ತಿ ಕಿತ್ತಿತಂ।

ನಾಮಿಕಂ।

೩. ಸಮಾಸಕಣ್ಡ

ಸಮಾಸಲಕ್ಖಣಾದಿ

೧೦೧. ನಾಮಾನಂ ಸಮಾಸೋ ಯುತ್ತತ್ಥೋತ್ಯಧಿಕಾರೋ। **ಸಮಾಸೋತಿ** ಭಿನ್ನತ್ಥಾನಂ ಪದಾನ ಮೇಕತ್ಥತಾ। **ಯುತ್ತತ್ಥೋತಿ** ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಮ್ಬನ್ಧತ್ಥೋ।

ವಿಭಾಸಾತ್ಯಧಿಕಾತಬ್ಬಂ ವಾಕ್ಯತ್ಥಂ।

ಕಮ್ಮಧಾರಯಸಮಾಸ

೧೦೨. "ಮಹನ್ತೋ ಚ ಸೋ ವೀರೋ ಚಾ"ತಿ ವಾಕ್ಯೇ -

ದ್ವಿಪದೇ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣೇ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ।

ಭಿನ್ನಪ್ಪವತ್ತಿನಿಮಿತ್ತಾ ಸದ್ದಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುನಿ ಪವತ್ತಾ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣಾ, ವಿಸೇಸನವಿಸೇಸಸ್ಸಭೂತಾ ಸಮಾನಾಧಿಕರಣಾ ದ್ವೇ ಪದಾ ಯದಾ ಸಮಸ್ಯನ್ತೇ, ತದಾ ಸೋ ಸಮಾಸೋ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ

ನಾಮ , ಇಧ ವಾ ಸಮಾಸಸುತ್ತಾನಿ ಸಞ್ಞಾದ್ವಾರೇನ ಸಮಾಸವಿಧಾಯಕಾನಿ।

ಅಗ್ಗಹಿತವಿಸೇಸನಾ ಬುದ್ಧಿ ವಿಸೇಸ್ಸಮ್ಹಿ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜತೀತಿ ವಿಸೇಸನಂ ಪುಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಸಮಾಸೇನೇವ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣತ್ತಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ತಪ್ಪಕಾಸನತ್ಥಂ ಪಯುತ್ತಾ ಸಮಾಸತೋ ಅತಿರಿತ್ತಾ ಚ ಸೋ ಇಚ್ಚೇತೇ "ವುತ್ತಟ್ಠಾನಮಪ್ಪಯೋಗೋ"ತಿ ಞಾಯಾ ನಪ್ಪಯುಜ್ಜನ್ತೇ। ಏವಮಞ್ಞತ್ರ।

ತೇಸಂ ವಿಭತ್ತಿಯೋ ಲೋಪಾ ಚ।

ತೇಸಂ ಯುತ್ತತ್ಥಾನಂ ಸಮಾಸಾನಂ ಪುಬ್ಬುತ್ತರಪದಾನಂ ವಿಭತ್ತೀ ಲುಪ್ಯನ್ತೇ, ಚಕಾರೇನ ಕ್ವಚಿ ನ।

ತತೋ ಮಹನ್ತ ವೀರ ಇತಿ ಚ ರೂಪಪ್ಪಸಙ್ಗೇ -

ಪಕತಿ ಚಸ್ಸ ಸರನ್ತಸ್ಸ।

ವಿಭತ್ತೀಸು ಲುತ್ತಾಸು ಸರನ್ತಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭೂತಸ್ಸ, ಪರಭೂತಸ್ಸ ಚ ಅಸ್ಸ ಸಮಾಸಪದಸ್ಸ ಪಕತಿ ಹೋತೀತೀಹ ಲುತ್ತಾಕಾರಾ ಪುನಾನೀಯನ್ತೇ।

ತತೋ ಮಹನ್ತ ವೀರಇತಿ ಠಿತೇ -

"ಮಹತಂ ಮಹಾ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣೇ ಪದೇ"ತಿ ಮಹನ್ತಸ್ಸ ಮಹಾ।

ತದ್ಧಿತ ಸಮಾಸ ಕಿತಕಾ ನಾಮಂವಾತವೇತುನಾದೀಸು ಚ।

ತದ್ಧಿತಾದಯೋ ನಾಮಂ ಇವ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ ತವೇಪ್ಪಭುತಿಪಚ್ಚಯೇ ವಜ್ಜೇತ್ವಾ।

ತತೋ ವತ್ತಿಚ್ಛಾಯ ಸ್ಯಾದಿ। ಮಹಾವೀರೋ, ಮಹಾವೀರಾಇಚ್ಚಾದಿ।

೧೦೪. ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ ದ್ವನ್ದೋ ಚ, ತಪ್ಪುರಿಸೋ ಚ ಲಾಭಿನೋ।

ತಯೋ ಪರಪದೇ ಲಿಙ್ಗಂ, ಬಹುಬ್ಬೀಹಿ ಪದನ್ತರೇ।

೧೦೫. ರತ್ತಾ ಚ ಸಾ ಪಟೀ ಚಾತಿ ರತ್ತಪಟೀ, ಮಹನ್ತೀ ಚ ಸಾ ಸದ್ಧಾ ಚಾತಿ ಮಹಾಸದ್ಧಾ। ಏತ್ಥ "ಕಮ್ಮಧಾರಯಸಞ್ಞೇ ಚೇ"ತಿ ಪುಬ್ಬಪದೇ ಪುಮೇವ ಕತೇ ಆಈಪಚ್ಚಯಾನಂ ನಿವುತ್ತಿ।

೧೦೬. ನೀಲಞ್ಚ ತಂ ಉಪ್ಪಲಞ್ಚಾತಿ ನೀಲುಪ್ಪಲಂ, ಸತ್ತೀವ ಸತ್ತಿ, ಸತ್ತಿ ಚ ಸಾ ಸಾಮಾ ಚಾತಿ ಸತ್ತಿಸಾಮಾ। ಮುಖಮೇವ ಚನ್ದೋ ಮುಖಚನ್ದೋ।

ವಿಸೇಸನವಿಸೇಸ್ಸಾನಂ ಯಥೇಚ್ಛತ್ತಾ ಕ್ವಚಿ ವಿಸೇಸನಂ ಪರಂ ಹೋತಿ, ಖತ್ತಿಯಭೂತೋಇಚ್ಚಾದಿ, ಇಚ್ಛಾ ಚ ಯಥಾತನ್ತಿ।

ಉಭೇ ತಪ್ಪುರಿಸ ಸಮಾಸ

೧೦೭. ನಸದ್ದಾ ಸಿ, ತಸ್ಸ ಲೋಪೋ। ನ ಸುರೋ ಅಸುರೋ।

ಏತ್ಥ ಕಮ್ಮಧಾರಯೇ ಕತೇ - "ಉಭೇ ತಪ್ಪುರಿಸಾ"ತಿ ತಪ್ಪುರಿಸಸಞ್ಞಾ। "ಅತ್ತನ್ನಸ್ಸ ತಪ್ಪುರಿಸೇ"ತಿ ನಸ್ಸ ಅ। ನ ಅಸ್ಸೋ ಅನಸ್ಸೋ। ಏತ್ಥ "ಸರೇ ಅನ"ತಿ ನಸ್ಸ ಅನ।

೧೦೮. "ನಾಮಾನಂ ಸಮಾಸೋ"ತಿ ಸುತ್ತೇ ದ್ವಿಧಾಕತೇ ಅಯುತ್ತತ್ಥಾನಮ್ಪಿ ಕ್ವಚಿ ಸಮಾಸೋ। ನ ಪುನ ಗೇಯ್ಯಾ ಅಪುನಗೇಯ್ಯಾ ಗಾಥೇತ್ಯಾದಿ। ಏತ್ಥ ಗೇಯ್ಯೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ ನ-ಸದ್ದೋ ಅಯುತ್ತತ್ಥೇನಾಪಿ ಪುನೇನ ಯೋಗವಿಭಾಗಬಲಾ ಸಮಸ್ಯತೇ।

ದಿಗುಸಮಾಸ

೧೦೯. ತಯೋ ಲೋಕಾ ಸಮಾಹಟಾ ತಿಲೋಕಂ।

ಏತ್ಥ "ಸಙ್ಖ್ಯಾಪುಬ್ಬೋ ದಿಗೂ"ತಿ ಕಮ್ಮಧಾರಯಸ್ಸ ದಿಗುಸಞ್ಞಾ। 'ದಿಗುಸ್ಸೇಕತ್ತಂ"ತಿ ಏಕತ್ತಂ, ನಪುಂಸಕತ್ತಞ್ಚ।

ಸುದ್ಧತಪ್ಪುರಿಸಸಮಾಸ

೧೧೦. ತಪ್ಪುರಿಸಾ ತ್ವೇವ।

ಅಮಾದಯೋ ಪರಪದೇಹಿ।

ದುತಿಯನ್ತಾದಯೋ ಪರಪದೇಹಿ ನಾಮೇಹಿ ಯದಾ ಸಮಸ್ಯನ್ತೇ, ತದಾ ಸೋ ಸಮಾಸೋ ತಪ್ಪುರಿಸೋ ನಾಮ।

ಗಾಮಂ ಗತೋ ಗಾಮಗತೋ।

“ಪಸ್ಸ ವಾಸಿಟ್ಠ ಗಾಮಂ, ಗತೋ ತಿಸ್ಸೋ ಸಾವತ್ಥಿಂ”ತ್ಯ ತ್ರಾಯುತ್ತತ್ಥತಾಯ ನ ಸಮಾಸೋ। ತಥಾ ಞ್ಞತ್ರ ಞೇಯ್ಯಂ।

೧೧೧. ರಞ್ಞಾ ಹತೋ ರಾಜಹತೋ।

ಕಿಚ್ಚನ್ತೇಹಿ ಭೀಯೋ ಅಧಿಕತ್ಥವಚನೇ।

ತಬ್ಬ, ಅನೀಯ, ಣ್ಯ, ತೇಯ್ಯ, ರಿಚ್ಚಪ್ಪಚ್ಚಯಾ **ಕಿಚ್ಚಾ**। ಥುತಿನಿನ್ದತ್ಥಮಜ್ಝಾರೋಪಿತತ್ಥಂ ವಚನಂ **ಅಧಿಕತ್ಥವಚನಂ**। ಸೋಣಲೇಯ್ಯೋ ಕೂಪೋಇಚ್ಚಾದಿ। ಸೋಣೇಹಿ ಯಥಾ ಲಿಯ್ಯತೇ, ತಥಾ ಪುಣ್ಣತ್ತಾ **ಥುತಿ**। ತೇಹಿ ಉಚ್ಛಿಟ್ಠತ್ತಾ **ನಿನ್ದಾ** ಚ।

ದಧಿನಾ ಉಪಸಿತ್ತಂ ಭೋಜನಂ ದಧಿಭೋಜನಂ, ಸಮಾಸಪದೇನೇವ ಉಪಸಿತ್ತಕ್ರಿಯಾಯ ಕಥನಾ ನತ್ಥೇತ್ಥಾಯುತ್ತತ್ಥತಾ। ಉಪಸಿತ್ತಸದ್ದಾಪ್ಪಯೋಗೋ ಪುಬ್ಬೇವ।

೧೧೨. ಕರಣೇ ತು-ಅಸಿನಾ ಕಲಹೋ ಅಸಿಕಲಹೋ।

೧೧೩. ಬುದ್ಧಸ್ಸ ದೇಯ್ಯಂ ಬುದ್ಧದ್ದೇಯ್ಯಂ, ಪರಸ್ಸಪದಂ, ಏತ್ಥ ವಿಭತ್ಯಲೋಪೋ। ಏವಂ ಅತ್ತನೋಪದಮಿಚ್ಚಾದಿ।

೧೧೪. ಚೋರಸ್ಮಾ ಭಯಂ ಚೋರಭಯಂ। ಏವಂ ಬದ್ಧನಮುತ್ತೋಇಚ್ಚಾದಿ।

೧೧೫. ರಞ್ಞೋ ಪುತ್ತೋ ರಾಜಪುತ್ತೋ।

“ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಕಣ್ಹಾ ದನ್ತಾ” ಇಚ್ಚತ್ರ ದನ್ತಾಪೇಕ್ಖಾ ಛಟ್ಠೀತಿ ಕಣ್ಹೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಾಭಾವಾ ನ ಸಮಾಸೋ। ಯದಾ ತು ಕಣ್ಹಾ ಚ ತೇ ದನ್ತಾ ಚೇತಿ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋ, ತದಾ ಛಟ್ಠೀ ಕಣ್ಹದನ್ತಾಪೇಕ್ಖಾತಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಣ್ಹದನ್ತಾತಿ ಸಮಾಸೋ ಹೋತೇವ।

೧೧೬. “ರಞ್ಞೋ ಮಾಗಧಸ್ಸ ಧನ” ನ್ಯತ್ರ ರಞ್ಞೋತಿ ಛಟ್ಠೀ ಧನ ಮಪೇಕ್ಖತೇ, ನ ಮಾಗಧಂ। ರಾಜಾ ಏವ ಮಾಗಧಸದ್ದೇನ ವುಚ್ಚತೇತಿ ಭೇದಾಭಾವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಾಭಾವೋತಿ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣೇನ ಮಾಗಧೇನ ಸಹ ರಾಜಾ ನ ಸಮಸ್ಯತೇ। ದ್ವಿಟ್ಠೋ ಹಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ರಞ್ಞೋ ಅಸ್ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಚೇ” ತ್ಯ ತ್ರ ರಞ್ಞೋ ಅಸ್ಸೋ, ರಞ್ಞೋ ಪುರಿಸೋ ತಿ ಚ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಸಮ್ಬನ್ಧತೋ ಸಾಪೇಕ್ಖತಾ ಅತ್ಥೀತಿ ನ ಸಮಾಸೋ। “ಅಸ್ಸೋ ಚ ಪುರಿಸೋ ಚಾ”ತಿ ದ್ವನ್ದೇ ಕತೇ ತು ರಾಜಸ್ಸಪುರಿಸಾತಿ ಹೋತೇವ, ಅಞ್ಞಾನಪೇಕ್ಖತ್ತಾ।

“ರಞ್ಞೋ ಗರುಪುತ್ತೋ” ಇಚ್ಚತ್ರ ರಾಜಾಪೇಕ್ಖಿನೋಪಿ ಗರುನೋ

ಪುತ್ತೇನ ಸಹ ಸಮಾಸೋ, ಗಮಕತ್ತಾ। ಗಮಕತ್ತಮ್ಪಿ ಸಮಾಸಸ್ಸ ನಿಬನ್ಧನಂ। ತತ್ಥ ಗರುನೋ ಪುತ್ತೋತಿ ವಿಗ್ಗಹೋ, ಏವಮಞ್ಞತ್ರ।

೧೧೭. ರೂಪೇ ಸಞ್ಞಾ ರೂಪಸಞ್ಞಾ।

ಕ್ವಚಿ ನಿನ್ದಾಯಂ - ಕೂಪೇ ಮಣ್ಡೂಕೋ ವಿಯ ಕೂಪಮಣ್ಡೂಕೋ। ಏವಂ ನಗರಕಾಕೋ ಇಚ್ಚಾದಿ। ಅತ್ರೋಪಮಾಯ ನಿನ್ದಾ ಗಮ್ಯತೇ।

ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೋ ತ್ಯಾದೋ ವಿಭತ್ಯಲೋಪೋ।

ಬಹುಬ್ಬೀಹಿಸಮಾಸ

೧೧೮. ಅಞ್ಞಪದತ್ಥೇಸು ಬಹುಬ್ಬೀಹಿ।

ಅಪ್ಪಠಮನ್ತಾನ ಮಞ್ಞೇಸಂ ಪದಾನಂ ಅತ್ಥೇಸು ದ್ವೇ ವಾ ಬಹೂನಿ ವಾ ನಾಮಾನಿ ಯದಾ ಸಮಸ್ಯನ್ತೇ, ತದಾ ಸೋ ಸಮಾಸೋ ಬಹುಬ್ಬೀಹಿ ನಾಮ।

ಆಗತಾ ಸಮಣಾ ಯಂ ಸಾ ಆಗತಸಮಣೋ, ವಿಹಾರೋ।

೧೧೯. ಜಿತಾನಿ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಯೇನ ಸೋ ಜಿತಿನ್ದ್ರಿಯೋ, ಭಗವಾ। ಆಹಿತೋ ಅಗ್ಗಿ ಯೇನ ಸೋ ಆಹಿತಗ್ಗಿ। ಅಗ್ಯಾಹಿತೋ ವಾತ್ಯಾದೋ ಯಥೇಚ್ಛಂ ವಿಸೇಸನಸ್ಸ ಪರತಾ।

೧೨೦. ಕರಣೇ ತು-ಛಿನ್ನೋ ರುಕ್ಖೋ ಯೇನ ಸೋ ಛಿನ್ನರುಕ್ಖೋ, ಫರಸು।

೧೨೧. ದಿನ್ನೋ ಸುಙ್ಕೋ ಯಸ್ಸ ಸೋ ದಿನ್ನಸುಙ್ಕೋ, ರಾಜಾ।

೧೨೨. ನಿಗ್ಗತಾ ಜನಾ ಯಸ್ಮಾ ಸೋ ನಿಗ್ಗತಜನೋ, ಗಾಮೋ।

೧೨೩. ದಸ ಬಲಾನಿ ಯಸ್ಸ ಸೋ ದಸಬಲೋ, ಭಗವಾ। ನತ್ಥಿ ಸಮೋ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಅಸಮೋ। ಏತ್ಥ "ಅತ್ತನ್ನಸ್ಸಾ"ತಿ ಯೋಗವಿಭಾಗೇನ ನಸ್ಸ ಅ।

ಪಹೂತಾ ಜಿವ್ಹಾ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಪಹೂತಜಿವ್ಹೋ, ಮಹನ್ತೀ ಪಞ್ಞಾ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಮಹಾಪಞ್ಞೋ। ದ್ವೀಸು "ಇತ್ಥಿಯಮ್ಭಾಸಿತಪುಮಿತ್ಥೀಪುಮಾವ ಚೇ"ತಿ ಪುಮ್ಭಾವಾತಿದೇಸಾ ಪುಬ್ಬುತ್ತರಪದೇಸು ಆಈಪ್ಪಚ್ಚಯಾನಮಭಾವೋ।

೧೨೪. "ಕ್ವಚಿ ಸಮಾಸನ್ತಗತಾನಮಕಾರನ್ತೋ"ತಿ ಅನ್ತಸ್ಸ ಅತ್ತಂ। ಕಾರಗ್ಗಹಣೇನ ಆ ಇ ಚ। ಇತ್ಥಿಯಮಿವಣ್ಣನ್ತಾ, ತ್ವನ್ತೇಹಿ ಚ ಕಪ್ಪಚ್ಚಯೋಪಿ। ಯಥಾ - ವಿಸಾಲಂ ಅಕ್ಖಿ ಯಸ್ಸ ಸೋ ವಿಸಾಲಕ್ಖೋ, ಪಚ್ಚಕ್ಖಧಮ್ಮಾ, ಸಿಲೋಪೋ। ಸೋಭನೋ ಗನ್ಧೋ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಸುಗನ್ಧಿ। ಬಹುಕನ್ತಿಕೋ, ಬಹುನದಿಕೋ, ಸಮುದ್ದೋ। ಏತ್ಥ ಯದಾದಿನಾ ರಸ್ಸೋ। ಬಹುಕತ್ತುಕೋ। ಮತ್ತಾ ಬಹವೋ ಮಾತಙ್ಗಾ ಯಸ್ಮಿಂ ತಂ ಮತ್ತಬಹುಮಾತಙ್ಗಂ, ವನಂ।

ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣೋ।

೧೨೫. ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ವಿಯ ವಣ್ಣೋ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ। ವಜಿರಂ ಪಾಣಿಮ್ಹಿ ಯಸ್ಸ ಸೋ ವಜಿರಪಾಣಿ। ಉರಸಿ ಲೋಮಾನಿ ಯಸ್ಸ ಸೋ ಉರಸಿಲೋಮೋ। ಏತ್ಥ ವಿಭತ್ಯಲೋಪೋ।

"ಅತ್ಥೇಸೂ"ತಿ ಬಹುತ್ತಗ್ಗಹಣೇನ ಕ್ವಚಿ ಪಠಮನ್ತಾನಮ್ಪಿ। ಸಹ ಹೇತುನಾ ಯೋ ವತ್ತತೇ ಸೋ ಸಹೇತುಕೋ, "ಯದಾ" ದಿನಾ ಸಹಸ್ಸ ಸೋ।

೧೨೬. ಸತ್ತ ವಾ ಅಟ್ಠ ವಾ ಸತ್ತಟ್ಠ, ಮಾಸಾ, ಏತ್ಥಞ್ಞಪದತ್ಥೋ ವಾ ಸದ್ದಸ್ಸತ್ಥೋ। ದಕ್ಖಿಣಸ್ಸಾ ಚ ಪುಬ್ಬಸ್ಸಾ ಚ ದಿಸಾಯ ಯಂ ಅನ್ತರಾಲಂ, ಸಾ ದಕ್ಖಿಣಪುಬ್ಬಾ, ದಿಸಾ।

ಭಿನ್ನಾಧಿಕರಣೋ।

ಅಪ್ಪಠಮನ್ತಾನನ್ತಿ ಕಿಂ, ದೇಸಿತೋ ಬುದ್ಧೇನ ಯೋ ಧಮ್ಮೋ।

ದ್ವನ್ದಸಮಾಸ

೩೨೭. ನಾಮಾನಂ ಸಮುಚ್ಚಯೋ ದ್ವನ್ದೋ।

ಸಮುಚ್ಚಯೋ , ತಿ ಪಿಣ್ಡೀಕರಣಂ ಏಕವಿಭತ್ತಿಕಾನಂ ನಾಮಾನಂ ಯೋ ಸಮುಚ್ಚಯೋ, ಸೋ ದ್ವನ್ದೋ ನಾಮ, ಇದಂ ಸುತ್ತಂ ಬಹುವಚನವಿಸಯಂ।

ಚನ್ದೋ ಚ ಸೂರಿಯೋ ಚ ಚನ್ದಸೂರಿಯಾ। ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ತ್ಯಾದಿ-

ಕ್ರಿಯಾಸಮ್ಬನ್ಧಸಾಮಞ್ಞತೋ ಅತ್ಥೇತ್ಥಾಪೇಕತ್ಥತಾ, ಏವಂ ನರನಾರಿಯೋ, ಅಕ್ಖರಪದಾನಿ।

೩೨೮. ತಥಾ ದ್ವನ್ದೇ ಪಾಣಿ ತುರಿಯ ಯೋಗ್ಗ ಸೇನಙ್ಗ ಖುದ್ದಜನ್ತುಕ ವಿವಿಧ ವಿರುದ್ಧ ವಿಸಭಾಗತ್ಥಾದೀನಞ್ಚ।

ವಿವಿಧೇನಾಕಾರೇನ ವಿರುದ್ಧಾ **ವಿವಿಧವಿರುದ್ಧಾ**, ಸಭಾಗಾ ಸದಿಸಾ, ವಿವಿಧಾ ಚ ತೇ ಸಭಾಗಾ ಚೇತಿ **ವಿಸಭಾಗಾ**। ಯಥಾ ದಿಗುಸಮಾಸೇ, ತಥಾ ದ್ವನ್ದೇ ಪಾಣ್ಯಙ್ಗತ್ಥಾದೀನಂ ಏಕತ್ತಂ, ನಪುಂಸಕತ್ತಞ್ಚ ಹೋತಿ।

ಚಕ್ಖುಸೋತಂ, ಗೀತವಾದಿತಂ, ಯುಗನಙ್ಗಲಂ, ಹತ್ಥಸ್ಸಂ, ಅಸಿಚಮ್ಮಂ, ಡಂಸಮಕಸಂ, ಕೋಕಾಲೂಕಂ।

ನಾಮರೂಪಂ , ನಾಮಂ ನಮನಲಕ್ಖಣಂ, ರೂಪಂ ರುಪ್ಪನಲಕ್ಖಣಂ। ಏವಮೇತೇ ಧಮ್ಮಾ ಲಕ್ಖಣತೋ ವಿವಿಧಾ, ಪರಮತ್ಥತೋ ಸಭಾಗಾ ಚ।

ಆದಿಸದ್ದೇನಾಞ್ಞತ್ಥಾಪಿ । ಯಥಾ - ಭಿನ್ನಲಿಙ್ಗಾನಂ - ಇತ್ಥಿಪುಮಂ। ಯದಾದಿನಾ ರಸ್ಸೋ, ದಾಸಿದಾಸಂ, ಪತ್ತಚೀವರಂ। ಗಙ್ಗಾಸೋಣಂ।

ಸಙ್ಖ್ಯಾಪರಿಮಾಣಾನಂ - ತಿಕಚತುಕ್ಕಂ।

ಸಿಪ್ಪೀನಂ - ವೇಣರಥಕಾರಂ।

ಲುದ್ದಕಾನಂ - ಸಾಕುನ್ತಿಕ ಮಾಗವಿಕಂ।

ಅಪ್ಪಾಣಿಜಾತೀನಂ - ಆರಸತ್ಥಿ।

ಏಕಜ್ಝಾಯನಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ - ಕಠಕಾಲಾಪಂ ಇಚ್ಚಾದಿ।

೩೨೯. ವಿಭಾಸಾ ರುಕ್ಖ ತಿಣ ಪಸು ಧನ ಧಞ್ಞ ಜನಪದಾದೀನಞ್ಚ।

ದ್ವನ್ದೇ ರುಕ್ಖಾದೀನಂ ಏಕತ್ತಂ ನಪುಂಸಕತ್ತಞ್ಚ ವಾ ಹೋತಿ।

ಧವಖದಿರಂ, ಧವಖದಿರಾ, ಮುಞ್ಜಪಬ್ಬಜಂ, ಮುಞ್ಜಪಬ್ಬಜಾ, ಅಜೇಳಕಂ, ಅಜೇಳಕಾ, ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ, ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಾನಿ, ಸಾಲಿಯವಂ, ಸಾಲಿಯವಾ।

ಕಾಸಿಕೋಸಲಂ ಕಾಸಿಕೋಸಲಾ।

ಆದಿಸದ್ದೇನ ಅಞ್ಞೇಸುಪಿ ವಾ। ಯಥಾ - ನಿಚ್ಚವಿರೋಧೀನಮದ್ದಬ್ಬಾನಂ - ಕುಸಲಾಕುಸಲಂ, ಕುಸಲಾಕುಸಲಾನಿ।

ಸಕುಣೀನಂ - ಬಕಬಲಾಕಂ, ಬಕಬಲಾಕಾ।

ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಂ - ದಧಿಘತಂ, ದಧಿಘತಾನಿ।

ದಿಸಾನಂ - ಪುಬ್ಬಾಪರಂ, ಪುಬ್ಬಾಪರಾ ಇಚ್ಚಾದಿ।

ಅಬ್ಯಯೀಭಾವಸಮಾಸ

೩೨೦. ಅಧಿಸದ್ದಾ ಸ್ಮಿಂ, ತಸ್ಸ ಲೋಪೋ। ಅಧಿಸದ್ದೇನ ತುಲ್ಯಾಧಿಕರಣತ್ತಾ ಇತ್ಥಿಸದ್ದಾಪಿಸ್ಮಿಂ। ನಿಚ್ಚಸಮಾಸತ್ತಾ ಆಧಾರಭೂತಾಯಮಿತ್ಥಿಯನ್ತಿ ಪದನ್ತರೇನ ವಿಗ್ಗಹೋ। ಅಧಿ ಇತ್ಥಿಯನ್ತಿ ಠಿತೇ -

ಉಪಸಗ್ಗನಿಪಾತಪುಬ್ಬಕೋ ಅಬ್ಯಯೀಭಾವೋ।

ಉಪಸಗ್ಗಾದಿಪುಬ್ಬಕೋ ಸದ್ದೋ ವಿಭತ್ಯತ್ಥಾದೀಸು ಸಮಾಸೋ ಹೋತಿ, ಅಬ್ಯಯೀಭಾವಸಞ್ಞೋ ಚ।

“ಸೋ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗೋ”ತಿ ಅಬ್ಯಯೀಭಾವೋ ನಪುಂಸಕಲಿಙ್ಗೋ, ಯದಾದಿನಾ ಏಕವಚನೋ ಚ।

“ಸರೋ ರಸ್ಸೋ ನಪುಂಸಕೇ”ತಿ ರಸ್ಸೋ।

ಅಞ್ಞಸ್ಮಾ ಲೋಪೋ ಚ।

ಅನಕಾರನ್ತಾ ಅಬ್ಯಯೀಭಾವಾ ಪರಾ ಸಬ್ಬಾ ವಿಭತ್ತೀ ಲುಜ್ಜರೇ। ಅಧಿತ್ಥಿ, ವಿಭತ್ತೀನಮತ್ಥೋ ಆಧಾರಾದಿ।

ಇಧಾಧಿಸದ್ದೋ ಆಧಾರೇವತ್ತತೇ, ಅಧಿತ್ಥಿಇಚ್ಚೇತಂ ಪದಂ ಇತ್ಥಿಯ ಮಿಚ್ಚೇತಮತ್ಥಂ ವದತಿ।

ಸಮೀಪಂ ನಗರಸ್ಸ ಉಪನಗರಂ। “ಅಂವಿಭತ್ತೀನಮಕಾರನ್ತಬ್ಯಯೀಭಾವಾ”ತಿ ವಿಭತ್ತೀನಂ ಕ್ವಚಿ ಅಂ।

ಕ್ವಚೀತಿ ಕಿಂ। ಉಪನಗರೇ।

ಅಭಾವೋ ಮಕ್ಖಿಕಾನಂ ನಿಮ್ಮಕ್ಖಿಕಂ ರಸ್ಸೋ। ಅನುಪುಬ್ಬೋ ಥೇರಾನಂ ಅನುಥೇರಂ, ಅನತಿಕ್ಕಮ್ಮ ಸತ್ತಿಂ ಯಥಾಸತ್ತಿ।

ಯೇ ಯೇ ಬುದ್ಧಾ ಯಥಾಬುದ್ಧಂ, ವಿಚ್ಛಾಯಂ।

ಯತ್ತಕೋ ಪರಿಚ್ಛೇದೋ ಜೀವಸ್ಸ ಯಾವಜೀವಂ, ಅವಧಾರಣೇ।

ಆ ಪಬ್ಬತಾ ಖೇತ್ತಂ ಆಪಬ್ಬತಂ ಖೇತ್ತಂ, ಮರಿಯಾದಾಯಂ, ವಜ್ಜಮಾನಾ ಸೀಮಾ ಮರಿಯಾದಾ, ಪಬ್ಬತಂ ವಿನಾತ್ಯತ್ಥೋ।

ಆ ಜಲನ್ತಾ ಸೀತಂ ಆಜಲನ್ತಂ ಸೀತಂ, ಅಭಿವಿಧಿಮ್ಹಿ, ಗಯ್ಹಮಾನಾ ಸೀಮಾ ಅಭಿವಿಧಿ, ಜಲನ್ತೇನ ಸಹೇತ್ಯತ್ಥೋ।

ಆಸದ್ದಯೋಗೇ "ಧಾತುನಾಮಾ"ದಿನಾ ಅಪಾದಾನವಿಧಾನೇನೇವ ವಾಕ್ಯಮ್ಪಿ ಸಿದ್ಧಂ। ತಥಾಞ್ಞತ್ರ।

೨೩೧. "ಉತ್ತಮೋ ವೀರೋ ಪವೀರೋ" ಇಚ್ಚಾದೋ ಪನ ಪುಬ್ಬಪದತ್ಥಪ್ಪಧಾನತ್ತಾಭಾವಾಬ್ಯಯೀಭಾವಾಭಾವೋ ಕಮ್ಮಧಾರಯೋಏವ। ಏವಂ ವಿಸಿಟ್ಠೋ ಧಮ್ಮೋ ಅಭಿಧಮ್ಮೋ। ಕುಚ್ಛಿತಂ ಅನ್ನಂ ಕದನ್ನಂ। ಏತ್ಥ "ಕದ ಕುಸ್ಸಾ"ತಿ ಸರೇ ಕುಸ್ಸ ಕದಾದೇಸೋ।

ಅಪ್ಪಕಂ ಲವಣಂ ಕಾಲವಣಂ, ಏತ್ಥ "ಕಾಪ್ಪತ್ಥೇಸು ಚಾ"ತಿ ಕುಸ್ಸ ಕಾ, ಬಹುವಚನೇನಾಞ್ಞತ್ರಾಪಿ ಕ್ವಚಿ। ಕುಚ್ಛಿತೋ ಪುರಿಸೋ ಕಾಪುರಿಸೋ, ಕುಪುರಿಸೋ ವಾ, ಏವಮಸುರಾದಿ।

ಪುಬ್ಬಪರೂಭಯಮಞ್ಞಪದತ್ಥ - ಪ್ಪಧಾನಾಬ್ಯಯೀಭಾವ ಸಮಾಸೋ।
ಕಮ್ಮಧಾರಯಕ ತಪ್ಪುರಿಸಾ ದ್ವೇ, ದ್ವೇನ್ದೋ ಚ ಬಹುಬ್ಬೀಹಿ ಚ ಞೇಯ್ಯಾ॥

ಸಮಾಸೋ।

೪. ತದ್ಧಿತಕಣ್ಡ

ಅಪಚ್ಚತದ್ಧಿತ

೧೩೧. ವಾಣಪಚ್ಚೇ।

ಛಟ್ಠನ್ತಾ ಸದ್ದಾ "ತಸ್ಸಾಪಚ್ಚ"ಮಿಚ್ಚಸ್ಮಿಂ ಅತ್ಥೇ ಣೋ ವಾ ಹೋತಿ। ವಾತಿ ವಾಕ್ಯತ್ಥಂ। ಣೇನೇವಾಪಚ್ಚತ್ಥಸ್ಸ ವುತ್ತತ್ತಾ ಅಪಚ್ಚಸದ್ದಾಪ್ಪಯೋಗೋ।

"ತೇಸಂ ವಿಭತ್ಯಾ" ದೋ ತೇಸಂಗಹಣೇನ ವಿಭತ್ತಿಲೋಪೋ। ತಥೋತ್ತರತ್ರ।

"ತೇಸಂ ಣೋ ಲೋಪಂ"ತಿ ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಣಸ್ಸ ಲೋಪೋ।

"ವುದ್ಧಾದಿಸರಸ್ಸ ವಾ ಸಂಯೋಗನ್ತಸ್ಸ ಸಣೇ ಚೇ"ತಿ ಸಣಕಾರೇ ಪರೇ ಅಸಂಯೋಗನ್ತಸ್ಸಾದಿಸರಸ್ಸ ವುದ್ಧಿ।

ತಸ್ಸಾಪನಿಯಮೇ -

ಅಯುವಣ್ಣಾನಞ್ಚಾಯೋ ವುದ್ಧಿ।

ಅಕಾರಿವಣ್ಣುವಣ್ಣಾನಂ ಆಏಓವುದ್ಧಿಯೋ ಹೋನ್ತಿ, ಚಸದ್ದೇನ ಕ್ವಚಿ ನ।

ಸರಲೋಪಾದಿ, ತದ್ಧಿತತ್ತಾ ನಾಮಮಿವ ಕತೇ ಸ್ಯಾದಿ।

ತದ್ಧಿತಾಭಿಧೇಯ್ಯಲಿಙ್ಗ-ವಿಭತ್ತಿವಚನಾ ಸಿಯುಂ।

ಸಮೂಹಭಾವಜಾ ಭೀಯೋ, ಸಕತ್ಥೇ ಣ್ಯೋ ನಪುಂಸಕೇ।

ತಾ ತುತ್ಥಿಯಂ ನಿಪಾತಾ ತೇ, ಧಾಮಿಥಂಪಚ್ಚಯನ್ತಕಾ।

ವಸಿಟ್ಠಸ್ಸಾಪಚ್ಚಂ ಪೋಸೋ ವಾಸಿಟ್ಠೋ, ಇತ್ಥೀ ವಾಸಿಟ್ಠೀ, ನಪುಂಸಕಂ ವಾಸಿಟ್ಠಂ। ವಿಕಪ್ಪವಿಧಾನತೋ ತದ್ಧಿತೇನ ಸಮಾಸಸ್ಸಾಚ್ಚನ್ತಂ ಬಾಧಾಯಾ ಭಾವಾ ವಸಿಟ್ಠಾ ಪಚ್ಚನ್ತಿಪಿ ಹೋತಿ।

ನಪುಂಸಕೇನ ವಾಪೀತಿ, ಸದ್ದಸತ್ಥವಿದೂ ವಿದುಂ।

೧೩೩. ವಾ ಅಪಚ್ಚೇತಿ ಚಾಧಿಕಾರೋ।

ಣಾಯನ ಣಾನ ವಚ್ಛಾದಿತೋ।

ವಚ್ಛಾದಿತೋ ಗೋತ್ತಗಣತೋ ಣಾಯನೋ ಣಾನೋ ಚ ವಾ ಹೋತಿ।

ಅಪಚ್ಚಂ ಪಪುತ್ತಪ್ಪಭುತಿ ಗೋತ್ತಂ। ಕಚ್ಚಸ್ಸಾಪಚ್ಚಂ ಕಚ್ಚಾಯನೋ, ಕಚ್ಚಾನೋ ವಾ। ಸಂಯೋಗನ್ತತ್ತಾ ನ ವುದ್ಧಿ।

೧೩೪. “ಣೇಯ್ಯೋ ಕತ್ತಿಕಾದೀಹೀ”ತಿ ಣೇಯ್ಯೋ, ವಿನತಾಯ ಅಪಚ್ಚಂ ವೇನತೇಯ್ಯೋ ವಿನತೇಯ್ಯೋ ವಾ। ನ ಪಕ್ಖೇ ವುದ್ಧಿ, ಣೇಯ್ಯೋತಿ ಯೋಗವಿಭಾಗೇನ “ತಸ್ಸ ದೀಯತೇ” ತ್ಯತ್ಥೇಪಿ ಣೇಯ್ಯೋ, ದಕ್ಖಿಣಾ ದೀಯತೇ ಯಸ್ಸ ಸೋ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ।

೧೩೫. ಅತೋ ಣಿ ವಾ।

ಅಕಾರನ್ತತೋ ಅಪಚ್ಚೇ ಣಿ ವಾ ಹೋತಿ, ಪುನ ವಾಸದ್ದೇನ ಣಿಕೋ, ಅಕಾರನ್ತಾ ಅನಕಾರನ್ತಾ ಚ ಬೋಪಿ।

ದಕ್ಖಿ, ಸಕ್ಯಪುತ್ತಿಕೋ, ಮಣ್ಡಬ್ಯೋ, ಭಾತುಬ್ಯೋ। ದ್ವಿತ್ತಂ।

೧೩೬. “ಣವೋ ಪಗ್ವಾದೀಹೀ” ತಿ ಣವೋ। ಮನುನೋ ಅಪಚ್ಚಂ ಮಾಣವೋ।

೧೩೭. “ಣೇರ ವಿಧವಾದಿತೋ”ತಿ ಣೇರೋ, ಸಾಮಣೇರೋ।

ಸಂಸಟ್ಠಾದಿಅನೇಕತ್ಥತದ್ಧಿತ

೧೩೮. “ಯೇನ ವಾ ಸಂಸಟ್ಠಂ ತರತಿ ಚರತಿ ವಹತಿ ಣಿಕೋ”ತಿ ಣಿಕೋ। ವಾಕಾರೇನ ನೇಕತ್ಥೇನೇಕಪಚ್ಚಯಾ ಚ। ಘತೇನ ಸಂಸಟ್ಠೋ ಘಾತಿಕೋ, ಓದನೋ। ಉಳುಮ್ಪೇನ ತರತೀತಿ ಓಳುಮ್ಪಿಕೋ, ಉಳುಮ್ಪಿಕೋ ವಾ, ನ ಪಕ್ಖೇ ವುದ್ಧಿ।

ಸಕಟೇನ ಚರತೀತಿ ಸಾಕಟಿಕೋ। ಸೀಸೇನ ವಹತೀತಿ ಸೀಸಿಕೋ, ನ ವುದ್ಧಿ।

ಇತ್ಥಿಲಿಙ್ಗತೋ ಏಯ್ಯಕೋ, ಣಕೋ ಚ। ಚಮ್ಪಾಯಂ ಜಾತೋ ಚಮ್ಪೇಯ್ಯಕೋ। ಏವಂ ಬಾರಾಣಸೇಯ್ಯಕೋ। ಣಕೋ - ಕುಸಿನಾರಾಯಂ ವಸತೀತಿ ಕೋಸಿನಾರಕೋ। ಜನಪದತೋ ಣಕೋ ಚ - ಮಗಧೇಸು ವಸತಿ, ತೇಸಂ ಇಸ್ಸರೋ ವಾ ಮಾಗಧಕೋ।

ತಜ್ಜಾತಿಯಾ ವಿಸಿಟ್ಠತ್ಥೇ ಆಜಾನೀಯೋ। ಅಸ್ಸಜಾತಿಯಾ ವಿಸಿಟ್ಠೋ ಅಸ್ಸಾಜಾನೀಯೋ। ಞೋ - ಅಗ್ಗನ್ತಿ ಜಾನಿತಬ್ಬಂ ಅಗ್ಗಞ್ಞಂ, ದ್ವಿತ್ತಂ।

೧೩೯. ತಮಧೀತೇ ತೇನ ಕತಾದಿಸನ್ನಿಧಾನನಿಯೋಗಸಿಪ್ಪಭಣ್ಡ ಜೀವಿಕತ್ಥೇಸು ಚ।

ತಂ ಅಧೀತೇ ಇಚ್ಚಾದೀಸ್ವತ್ಥೇಸು ಆದಿಸದ್ದೇನ ಹತಾದೀಸು ಚ ಣಿಕೋ ವಾ ಹೋತಿ। ಅಭಿಧಮ್ಮಮಧೀತೇತಿ ಆಭಿಧಮ್ಮಿಕೋ, ಅಭಿಧಮ್ಮಿಕೋ ವಾ, ನ ಪಕ್ಖೇ ವುದ್ಧಿ। ವಚಸಾ ಕತಂ ಕಮ್ಮಂ ವಾಚಸಿಕಂ। ಏವಂ ಮಾನಸಿಕಂ, ಏತ್ಥ -

“ಸ ಸರೇ ವಾಗಮೋ”ತೀಹಾನುವತ್ತಿತಾದಿಸದ್ದೇನ ಸಾಗಮೋ।

ಸರೀರೇ ಸನ್ನಿಧಾನಾ ವೇದನಾ ಸಾರೀರಿಕಾ। ದ್ವಾರೇ ನಿಯುತ್ತೋ ದೋವಾರಿಕೋ, ಏತ್ಥ- “ಮಾಯೂನಮಾಗಮೋ ಠಾನೇ”ತಿ ವಕಾರತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಓಕಾರಾಗಮೋ।

ಸಿಪ್ಪನ್ತಿ ಗೀತಾದಿಕಲಾ, ವೀಣಾ ಅಸ್ಸ ಸಿಪ್ಪನ್ತಿ ವೇಣಿಕೋ, ಅತ್ರ ವೀಣೇತಿ ವೀಣಾವಾದನಂ। ಗನ್ಧೋ ಅಸ್ಸ ಭಣ್ಡನ್ತಿ ಗನ್ಧಿಕೋ, ಮಗೇ ಹನ್ತ್ವಾ ಜೀವತೀತಿ ಮಾಗವಿಕೋ, ವಕಾರಾಗಮೋ। ಜಾಲೇನ ಹತೋ ಜಾಲಿಕೋ, ಸುತ್ತೇನ ಬದ್ಧೋ ಸುತ್ತಿಕೋ, ಚಾಪೋ ಅಸ್ಸ ಆಯುಧನ್ತಿ ಚಾಪಿಕೋ, ವಾತೋ ಅಸ್ಸ ಆಬಾಧೋ ಅತ್ಥೀತಿ ವಾ ವಾತಿಕೋ, ಬುದ್ಧೇ ಪಸನ್ನೋ ಬುದ್ಧಿಕೋ, ವತ್ಥೇನ ಕೀತಂ ಭಣ್ಡಂ ವತ್ಥಿಕಂ।

ಕುಮ್ಭೋ ಅಸ್ಸ ಪರಿಮಾಣಂ, ತ ಮರಹತಿ, ತೇಸಂ ರಾಸಿ ವಾ ಕುಮ್ಭಿಕೋ। ಅಕ್ಖೇನ ದಿಬ್ಬತೀತಿ ಅಕ್ಖಿಕೋ, ಮಗಧೇಸು ವಸತಿ, ಜಾತೋತಿ ವಾ ಮಾಗಧಿಕೋ ಇಚ್ಚಾದಿ।

೧೪೦. ಣ ರಾಗಾ ತೇನ ರತ್ತಂ ತಸ್ಸೇದಮಞ್ಞತ್ಥೇಸು ಚ।

ತೇನ ರತ್ತಂ ತ್ಯಾದ್ಯತ್ಥೇಸು ಣೋ ವಾ ಹೋತಿ। ಕಸಾವೇನ ರತ್ತಂ ಕಾಸಾವಂ।

ಏವಂ ನೀಲಂ ಪೀತಮಿಚ್ಚಾದಿ। ನ ವುದ್ಧಿ, ಮಹಿಸಸ್ಸ ಇದಂ ಮಾಹಿಸಂ, ಸಿಙ್ಗಂ।

ಏವಂ ರಾಜಪೋರಿಸಂ, ಏತ್ಥ "ಅಯುವಣ್ಣಾನಞ್ಚಾ" ದೋ ಪುನ ವುದ್ಧಿಗ್ಗಹಣೇನ ಉತ್ತರಪದಸ್ಸ ವುದ್ಧಿ। ಮಗಧೇಹಿ ಆಗತೋ, ತತ್ರ ಜಾತೋ, ತೇಸಂ ಇಸ್ಸರೋ, ತೇ ಅಸ್ಸ ನಿವಾಸೋತಿ ವಾ ಮಾಗಧೋ, ಕತ್ತಿಕಾದೀಹಿ ಯುತ್ತೋ ಕತ್ತಿಕೋ, ಮಾಸೋ।

ಬುದ್ಧೋ ಅಸ್ಸ ದೇವತಾತಿ ಬುದ್ಧೋ। ಬ್ಯಾಕರಣಂ ಅವೇಚ್ಚ ಅಧೀತೇತಿ ವೇಯ್ಯಾಕರಣೋ। ಏತ್ಥ "ಮಾಯೂನಮಾ"ದಿನಾ ಯಕಾರತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಏ ಆಗಮೋ, ಯಸ್ಸ ದ್ವಿತ್ತಂ। ಸಗರೇಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸಾಗರೋಇಚ್ಚಾದಿ।

೧೪೧. ಜಾತಾದೀನಮಿಮಿಯಾ ಚ।

ಜಾತಾದೀಸು ಇಮೋ ಇಯೋ ಚ ಹೋತಿ, ಚಸದ್ದೇನ ಕಿಯೋ ಚ। ಪಚ್ಛಾ ಜಾತೋ ಪಚ್ಛಿಮೋ, ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಯಾ ಜಾತೋ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಯೋ। ಅನ್ತೇ ನಿಯುತ್ತೋ ಅನ್ತಿಮೋ, ಅನ್ತಿಯೋ।

ಏವಂ ಅನ್ಧಕಿಯೋ। ಪುತ್ತೋ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಪುತ್ತಿಮೋ, ಪುತ್ತಿಯೋ। ಏವಂ ಕಪ್ಪಿಯೋ।

೧೪೨. "ತದಸ್ಸಟ್ಠಾನಮೀಯೋ ಚೇ"ತಿ ಈಯೋ, ಚಕಾರೇನ ಹಿತಾದ್ಯತ್ಥೇಪಿ, ಬನ್ಧನಸ್ಸ ಠಾನಂ ಬನ್ಧನೀಯಂ, ಚಙ್ಕಮನಸ್ಸ ಹಿತಂ ಚಙ್ಕಮನೀಯಂ।

೧೪೩. "ಆಲು ತಬ್ಬಹುಲೇ"ತಿ ಆಲು। ಅಭಿಜ್ಝಾಬಹುಲೋ ಅಭಿಜ್ಝಾಲು।

ವಿಸೇಸತದ್ಧಿತ

೧೪೪. ವಿಸೇಸೇ ತರತಮಿಸ್ಸಿಕಿಯಿಟ್ಠಾ।

ಅತಿಸಯತ್ಥೇ ತರಾದಯೋ ಹೋನ್ತಿ।

ಅಯಮೇತೇಸಂ ಅತಿಸಯೇನ ಪಾಪೋತಿ ಪಾಪತರೋ, ಪಾಪತಮೋ, ಪಾಪಿಸ್ಸಿಕೋ, ಪಾಪಿಯೋ, ಪಾಪಿಟ್ಠೋ ವಾ।

"ವುದ್ಧಸ್ಸ ಜೋ ಇಯಿಟ್ಠೇಸೂ"ತಿ ವುದ್ಧಸ್ಸ ಜಾದೇಸೇ - "ಸರಲೋಪಾ"ದೋ ಪಕತಿಗ್ಗಹಣೇನ ಪಕತ್ಯಭಾವಾ ಇಸ್ಸ ಏ। ಜೇಯ್ಯೋ, ಜೇಟ್ಠೋ।

ಏವಂ "ಪಸತ್ಥಸ್ಸ ಸೋ ಚೇ"ತಿ ಸಾದೇಸೇ ಸೇಯ್ಯೋ, ಸೇಟ್ಠೋ।

ಅಸ್ಸತ್ಥಿತದ್ಧಿತ

೧೪೫. “ತದಸ್ಸತ್ಥೀತಿ ವೀ ಚೇ”ತಿ ವೀ। ಮೇಧಾ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಮೇಧಾವೀ।

೧೪೬. ಏವಂ “ತಪಾದಿತೋ ಸೀ”ತಿ ಸೀ, ದ್ವಿತ್ತಂ, ತಪಸ್ಸೀ।

೧೪೭. “ದಣ್ಡಾದಿತೋ ಇಕ ಈ”ತಿ ಇಕೋ, ಈ ಚ। ದಣ್ಡಿಕೋ, ದಣ್ಡೀ।

೧೪೮. “ಗುಣಾದಿತೋ ವನ್ತೂ”ತಿ ವನ್ತು। ಗುಣವಾ, ಪಞ್ಞವಾ। ಯದಾದಿನಾ ರಸ್ಸೋ।

೧೪೯. “ಸತ್ಯಾದೀಹಿ ಮನ್ತೂ”ತಿ ಮನ್ತು। ಸತಿಮಾ, ಭಾನುಮಾ।

೧೫೦. “ಆಯುಸ್ಸುಕಾರಾಸ್ಮನ್ತುಮ್ಹೀ”ತಿ ಉಸ್ಸ ಅಸ। ಆಯಸ್ಮಾ।

೧೫೧. “ಸದ್ಧಾದಿತೋ ಣ” ಇತಿ ಣೋ। ಸದ್ಧೋ।

೧೫೨. “ತಪ್ಪಕತಿವಚನೇ ಮಯೋ”ತಿ ಮಯೋ। ಸುವಣ್ಣೇನ ಪಕತಂ ಸೋವಣ್ಣಮಯಂ, ಸುವಣ್ಣಮಯಂ ವಾ। ಪಕ್ಖೇ - ಯದಾದಿನಾ ವುದ್ಧಿ।

ಏತೇಸಮೋ ಲೋಪೇ।

ವಿಭತ್ತಿಲೋಪೇ ಮನಾದೀನಮನ್ತಸ್ಸ ಓ ಹೋತಿ। ಮನೋಮಯಂ।

ಸಙ್ಖ್ಯಾತದ್ಧಿತ

೧೫೩. ಸಙ್ಖ್ಯಾಪೂರಣೇ ತ್ಯಧಿಕಾರೋ।

“ದ್ವಿತೀಹಿ ತಿಯೋ”ತಿ ತಿಯೋ, “ತಿಯೇ ದುತಾಪಿ ಚೇ”ತಿ ದ್ವಿತೀನಂ ದುತಾ। ದ್ವಿನ್ನಂ ಪೂರಣೋ ದುತಿಯೋ, ಏವಂ ತತಿಯೋ।

೧೫೪. “ಚತುಚ್ಛೇಹಿ ಥಠಾ”ತಿ ಥಠಾ। ಚತುತ್ಥೋ, ಛಟ್ಠೋ।

೧೫೫. **ತೇಸಮಡ್ಢೂಪಪದೇನ ಅಡ್ಢುಡ್ಢ ದಿವಡ್ಢ ದಿಯಡ್ಢಾಡ್ಢತಿಯಾ।**

ಚತುತ್ಥ ದುತಿಯ ತತಿಯಾನಂ ಅಡ್ಢೂಪಪದೇನ ಸಹ ಅಡ್ಢುಡ್ಢ ದಿವಡ್ಢ ದಿಯಡ್ಢಾಡ್ಢತಿಯಾ ಹೋನ್ತಿ।

ಅಡ್ಢೇನ ಚತುತ್ಥೋ ಅಡ್ಢುಡ್ಢೋ, ಅಡ್ಢೇನ ದುತಿಯೋ ದಿವಡ್ಢೋ, ದಿಯಡ್ಢೋ ವಾ, ಅಡ್ಢೇನ ತತಿಯೋ ಅಡ್ಢತಿಯೋ।

೧೫೬. “ಸಙ್ಖ್ಯಾಪೂರಣೇ ಮೋ”ತಿ ಮೋ, ಪಞ್ಚಮೋ। ಇತ್ಥಿಯಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಪೂರಣೀ ಪಞ್ಚಮೀ।

ಏಕೋ ಚ ದಸ ಚಾತಿ ದ್ವನ್ದೇ ಕತೇ -

ದ್ವೇಕಟ್ಠಾನಮಾಕಾರೋ ವಾ।

ಸಙ್ಖ್ಯಾನೇ ಉತ್ತರಪದೇ ದ್ವಿಏಕಅಟ್ಠಇಚ್ಚೇತೇಸ ಮನ್ತಸ್ಸ ಆ ವಾ ಹೋತಿ। ಏಕಾದಸ ಪಞ್ಚೇವ। ಏವಂ ದ್ವಾದಸ।

ಯದಾದಿನಾ ತಿಸ್ಸ ತೇಆದೇಸೇ "ಏಕಾದಿತೋ ದಸ್ಸ ರ ಸಙ್ಖ್ಯಾನೇ"ತಿ ದಸಸದ್ದೇ ದಸ್ಸ ರೋ। ತೇರಸ।

೧೫೭. "ಚತೂಪಪದಸ್ಸ ಲೋಪೋ ತುತ್ತರಪದಾದಿಚಸ್ಸ ಚುಚೋಪಿ ನವಾ"ತಿ ಚತುಸದ್ದೇ ತುಸ್ಸ ಲೋಪೋ ಚಸ್ಸ ಚು ಚ। ಚುದ್ದಸ।

"ದಸೇ ಸೋ ನಿಚ್ಚಞ್ಚೇ"ತಿ ಛಸ್ಸ ಸೋಆದೇಸೇ - "ಳ ದರಾನಂ"ತಿ ದಸಸದ್ದೇ ದಸ್ಸ ಳೋ। ಸೋಳಸ, ಅಟ್ಠಾರಸ।

೧೫೮. "ವೀಸತಿ ದಸೇಸು ಬಾ ದ್ವಿಸ್ಸ ತೂ"ತಿ ದ್ವಿಸ್ಸ ಬಾ। ಬಾವೀಸತಿ, ಏಕಾದಸನ್ನಂ ಪೂರಣೋ ಏಕಾದಸಮೋ।

೧೫೯. "ಏಕಾದಿತೋ ದಸಸ್ಸೀ"ತಿ ಇತ್ಥಿಯಂ ಈ। ಏಕಾದಸೀ ಇಚ್ಚಾದಿ।

"ದ್ವಾದಿತೋ ಕೋನೇಕತ್ಥೇ ಚೇ"ತಿ ಕೋ, ದ್ವೇ ಪರಿಮಾಣಾನಿ ಅಸ್ಸೇತಿ ದ್ವಿಕಂ। ಏವಂ ತಿಕಾದಿ।

೧೬೦. "ಸಮೂಹತ್ಥೇ ಕಣ್ಣಾ"ತಿ ಕಣ ಚ, ಣೋ ಚ। ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಮೂಹೋ ಮಾನುಸ್ಸಕೋ, ಮಾನುಸ್ಸೋ ವಾ।

ಣೇ ಕತೇ - "ಝುಲಾನಮಿಯುವಾ ಸರೇ ವಾ" ತೀಹ ವಾಕಾರೇನ ಇಸ್ಸ ಅಯಾದೇಸೇ - ದ್ವಯಂ, ತಯಂ। ಏವಂ "ಗಾಮಜನಬನ್ಧುಸಹಾಯಾದೀಹಿ ತಾ"ತಿ ತಾ। ಗಾಮತಾ, ನಾಗರತಾ।

ಭಾವತದ್ಧಿತ

೧೬೧. ಣ್ಯತ್ತತಾ ಭಾವೇ ತು।

ಭಾವತ್ಥೇ ಣ್ಯತ್ತತಾ ಹೋನ್ತಿ। ತುಸದ್ದೇನ ತ್ತನೋ ಚ। ಸಕತ್ಥಾದೀಸುಪಿ ಣ್ಯೋ, ಸಕತ್ಥೇ ತಾ ಚ।

೧೬೨ಹೋನ್ತ್ಯಸ್ಮಾ ಸದ್ದಞಾಣಾನಿ,
ಭಾವೋ ಸಾ ಸದ್ದವುತ್ತಿಯಾ।
ನಿಮಿತ್ತಭೂತಂ ನಾಮಞ್ಚ,
ಜಾತಿ ದಬ್ಬಂ ಕ್ರಿಯಾ ಗುಣೋ॥

೧೬೩. ಯಥಾ - ಚನ್ದಸ್ಸ ಭಾವೋ ಚನ್ದತ್ತಂ। ಇಹ ನಾಮವಸಾ ಚನ್ದಸದ್ದೋ ಚನ್ದದಬ್ಬೇ ವತ್ತತೇ, ನಿಮಿತ್ತಸ್ಸ ರೂಪಾನುಗತಞ್ಚ ಞಾಣಂ। ಏವಂ ಮನುಸ್ಸತ್ತನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿವಸಾ। ಯದಾದಿನಾ ಈಸ್ಸ ರಸ್ಸೇ - ದಣ್ಡಿತ್ತನ್ತಿ ದಣ್ಡದಬ್ಬಸಮ್ಬನ್ಧಾ। ಪಾಚಕತ್ತನ್ತಿ ಪಚನಕ್ರಿಯಾಸಮ್ಬನ್ಧಾ। ನೀಲತ್ತನ್ತಿ ನೀಲಗುಣವಸಾ।

ಏವಂ ಣ್ಯಾದೀಸುಪಿ ಯಥಾಯೋಗಂ ಞೇಯ್ಯಂ। ಣ್ಯೋ।

ಅವಣ್ಣೋ ಯೇ ಲೋಪಞ್ಚ।

ಯೇ ಪರೇ ಅವಣ್ಣೋ ಲುಪ್ಯತೇ, ಚಕಾರೇನ ಇಕಾರೋಪಿ।

ಯವತಂ ತಲಣದಕಾರಾನಂ ಬ್ಯಞ್ಜನಾನಿ ಚಲಞ ಜಕಾರತ್ತ"ನ್ತಿ ಯಕಾರಯುತ್ತಾನಂ ತಾದೀನಂ ಚಾದಯೋ, ಕಾರಗ್ಗಹಣೇನ ಸಕಪಭಮಾದಿತೋ ಪರಯಕಾರಸ್ಸ ಪುಬ್ಬೇನ ಸಹ ಕ್ವಚಿ ಪುಬ್ಬರೂಪಞ್ಚ, ದ್ವಿತ್ತಂ। ಪಣ್ಡಿಚ್ಚಂ, ಕೋಸಲ್ಲಂ, ಸಾಮಞ್ಞಂ, ಸೋಹಜ್ಜಂ,

ಪೋರಿಸ್ಸಂ, ನೇಪಕ್ಕಂ, ಸಾರುಪ್ಪಂ, ಓಸಬ್ಭಂ, ಓಪಮ್ಮಂ।

ಆತ್ತಞ್ಞ।

ಇಉಇಚ್ಚೇತೇಸಂ ಆ ಹೋತಿ, ರಿಕಾರಾಗಮೋ ಚ ಠಾನೇ।

ಸರಲೋಪಾದಿನಾ ಇಲೋಪೋ। ಇಸಿನೋ ಭಾವೋ।

ಆರಿಸ್ಸಂ । ಏವಂ ಮುದುತಾ, ಅರಹತಾ, ನ್ತಸ್ಸ ಯದಾದಿನಾ ಲೋಪೋ।

ಪುಥುಜ್ಜನತ್ತನಂ, ಅಕಿಞ್ಚನಮೇವ ಆಕಿಞ್ಚಞ್ಞಂ, ಕುಣ್ಡನಿಯಾ ಅಪಚ್ಚಂ ಕೋಣ್ಡಞ್ಞೋ, ಏತ್ಥ ವುದ್ಧಾದೋ ವಾಕಾರೇನ ಸಂಯೋಗನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ವುದ್ಧಿ।

ಪದಾಯ ಹಿತಂ ಪಜ್ಜಂ, ಧನಾಯಂ ಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಧಞ್ಞಂ, ಸತಿತೋ ಸಮ್ಭೂತಂ ಸಚ್ಚಂ, ಇಲೋಪೋ, ತೀಸು ನ ವುದ್ಧಿ। ದೇವೋ ಏವ ದೇವತಾ।

೧೬೪. "ಣ ವಿಸಮಾದೀಹೀ"ತಿ ಭಾವೇ ಣೋ। ವೇಸಮಂ। ಉಜುನೋ ಭಾವೋ ಅಜ್ಜವಂ। ಏತ್ಥ ಉಸ್ಸ ಆತ್ತೇ ಪರೂಕಾರಸ್ಸ ಯದಾದಿನಾ ಅವೋ।

೧೬೫. "ರಮಣೀಯಾದಿತೋ ಕಣ್ತಿ ಕಣ। ಮಾನಞ್ಞಕಂ।

ಅಬ್ಯಯತದ್ಧಿತ

೧೬೬. "ವಿಭಾಗೇ ಧಾ ಚೇ"ತಿ ಧಾ, ಚಕಾರೇನ ಸೋಪ್ಪಚ್ಚಯೋ ಚ। ಏಕೇನ ವಿಭಾಗೇನ ಏಕಧಾ, ನಿಪಾತತ್ತಾ ಸಿಲೋಪೋ। ಪದವಿಭಾಗೇನ ಪದಸೋ।

೧೬೭. "ಸಬ್ಬನಾಮೇಹಿ ಪಕಾರವಚನೇ ತು ಥಾ"ತಿ ಥಾ। ತುಕಾರೇನ ಥತ್ತಾ ಚ। ಸಬ್ಬೋ ಪಕಾರೋ, ಸಬ್ಬೇನ ಪಕಾರೇನ ವಾ ಸಬ್ಬಥಾ। ಏವಂ ಅಞ್ಞಥತ್ತಾ।

೧೬೮. "ಕಿಮಿಮೇಹಿ ಥ"ನ್ತಿ ಥಂ, ಕಾದೇಸೇ-ಕಥಂ। ಇಆದೇಸೇ-ಇತ್ಥಂ, ಥನ್ತಿ ಯೋಗವಿಭಾಗೇನ ಥಂ-ಬಹುತ್ಥಂ।

೧೬೯. ಅಮಲಿನಂ ಮಲಿನಂ ಕರೋತೀತ್ಯಾದ್ಯತ್ಥೇ-ಅಭೂತತಬ್ಭಾವೇ ಗಮ್ಯಮಾನೇ ಕರಭೂಯೋಗೇ ಸತಿ ನಾಮತೋ ಯದಾದಿನಾ ಈಪ್ಪಚ್ಚಯೋ, ಮಲಿನೀಕರೋತಿ ಸೇತಂ। ಅಭಸ್ಮನೋ ಭಸ್ಮನೋ ಕರಣನ್ತಿ ಭಸ್ಮೀಕರಣಂ ಕಟ್ಠಸ್ಸ। ಅಮಲಿನೋ ಮಲಿನೋ ಭವತೀತಿ ಮಲಿನೀಭವತಿ ಸೇತೋ। ಈಪ್ಪಚ್ಚಯನ್ತೋಪಿ ನಿಪಾತೋ। ಅಭೂತತಬ್ಭಾವೇತಿ ಕಿಂ, ಘಟಂ ಕರೋತಿ, ಘಟೋ ಭವತಿ।

ಕರಭೂಯೋಗೇತಿ ಕಿಂ, ಅಮಲಿನೋ ಮಲಿನೋ ಜಾಯತೇ।

ಅವತ್ಥಾವತೋವತ್ಥಯಾ, ಭೂತಸ್ಸಞ್ಞಾಯ ವತ್ಥುನೋ।

ತಾಯಾವತ್ಥಾಯ ಭವನಂ, ಅಭೂತತಬ್ಭವಂ ವಿದುಂ।

ತಧ್ಧಿತೋ।